

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Stephen Bang kongelig Mayestets Birckedommer til Jægerspriis bircketing samt og Henrich Christian Eller kongelig Maysts Birckeskriver til benevnte Rætt, gjøre vitterlig at Aar 1764 Torsdagen den 27de Septembr. for Rætten paa Jægerspriis Birketing fremkom kongl Maysts forvalter velædle Lauritz Eschildsen fra Jægerspriis og fremstillede 2de Kalsmænd naunl. Jacob Larsen af Tørslev og Jens Laursen af Nederdraabye med een skriftlig kals Memorial af 13de sept: Sidste udstæd af Retten til Ole Joensen, hans hustrue Marie Mortens datter og tjeneste Piige Karen Jørgens datter af Nederdraabye med flere, Stævningen lyder saaledes! Stephen Bang Kongl Mayests Birckedommer til Jægerspriss Birk gjør vitterlig at for mig har andraget Kongl Majests forvalter Hr. Lauritz Eschildsen fra Jægerspriis hvorledes hand var foraarsaget paa Embeds Vegne at tiltale og eftersøge beskaffenheden om et Qvind Menniske Naunlig Karen Jørgens datter som nogle aar har tient Olle Joensen og hans hustrue i Nederdraabye og for nogen tiid siden

Side 2

foregivende Søndagen den 2den septemb d:a: skal være gaaed bort af hendes tjeneste og ej vides hvor hun er bleven af eller er at finde da der er et Bye Rygte at hun maatte være besvangret og med denne u-lovlig undvigelse tilveje bragt een Mistanke om hun kunde have født i dølgmaal, hvilken Mistanke Olle Joensen og hans hustrue som tillige giort dem mistænkelig udi at kunde have nogen deel i eller videnskab om, efterdi de begge udi travleste høst har været kiørt den 11te augusty over Stranden, og var borte een gandske dag om til sildig hen paa natten! og ved efterpørgsel i forhør af 6te septembr angiven at de ickun hafde været i Strøe Bye paa Friderichsborg Amt hos Søsteren Anne Chatrine gift med Jens Mortensen huusmand, som samme Kone har nægtet men derimod er opdaget at de haver været samme dag på Khauns Vejen og er seet imellem Maalef og Balle-rup ved Middags Tiiede, som er over 2 Miile fra Strøe Bye, og er ingenlunde vej enten fra Strøe Bye, og til deres hiem eller fra deres hiem og til Strøe Bye

Side 3

Med videre som Citanten agter at oplyse for Retten og nærmere undersøge omstændighederne af, enten til frietagelse for vedkommende af den udbredte Røgte og Mistanke, eller til forfølgelse efter Loven om Røgtet og Mistanken maatte være grundet i nogen maade, og altsaa haver bemelte forvalter forlanget des-

formedelst Rettens Stevning, som hermed udstædes, og bliver da hermed indstævnet til Jægerspriis Birketing til i dag 14ten dage at møde.

1. Den af sin tjeneste u-lovlig undvigte Karen Jørgens datter med hendes Værg og stiffader Christen Nielsen af Landerslef. 2. Olle Joensen af Nederdraabye som ad interim er arresteret paa Jægerspriis Slot, samt hans hustrue Marie Mortens Datter og hendes fader Morten Stephensen af Nederdraabye, alle at anhøre vidner, attester, og forhen passerede forhører, og oplysninger, som om de ting kand agtes fornøden fra først til sidst i alle tilfælde at Ventileres og derefter Irettesettelse og Dom, som de førende acter og

Side 4

Beviser kand give anledning til 3 Til samme tiid og Ting indstevnes for at andhøre Vidner om noget dem kunde anrøre Christen Nielsens hustrue i Landerslef, som er moder til den undvigte Karen Jørgens datter, og søsteren af hende naunl. Maren Jørgens Datter som tiener Peder Poulsen i Landerslef, item huusmanden Jens Mortensen og hustrue Anna Chatrine samt Smeden Jens Mad-sen i Strøe. 4de Og til at vidne i og om denne Sag i Alle de tilfælde som kand eragtes fornøden til oplysning, til bemelt tiid og Ting indkal-des under kals maal alle Nederdraabye Gaardmænd med deres hustruer og tjeneste Piger, samt tjeneste Karle-ne og drenge, i særdeleshed Niels Jensen tienende Anders Joensen, Knud Jensen tienende Jeppe Smed, og Christopher Laursen tienende Rasmus Pedersen Zigvart færgekarl ved Jægerspriis færge, Laurs Helsing i Gierlef, gl. Anders Laursens hustrue i Landerslef med hendes mand, Kireke Værgen Olle Nielsen

Side 5

i Landerslef, Anders Christensen i Skoven, enhver tager med sig hvad de agter, at være Sagen til oplysning og til Eegen tarv at observere, Jægerspriis Birketing den 13de Sept. 1764. S. Bang Stefningen blev af Varsels mæn-den afhiemled lovlig at være forkynt efter dends indhold for alle vedkommende deels i Eegen og deels i tilstæde værendes paahør, de indstefnet hoved Mænd i Sagen Olle Joensen og hustrue Marie Mortens datter samt deres tjeneste Qvinde Karen Jørgens Datter, de 2de sidste er bleven indbragte i Arrest siden Stefningen udgik, de bleve alle 3 for Retten Ledig og Løs fremstillet og paa Rettens Spørs-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

maal icke hafde noget at siige i-
mod den indhiemlede Stefning
Dernæst blev fremlagt og oplæst et
forhør holt den 6te Septembr. sidst
saaledes lydende!

Side 6

Ao 1764 den 6 Septembr formedelst et Røgte
om Olle Joensens tjeneste Piige Karen Jør-
gens datter at hun skulle befinde sig
svanger og at hun efter beretning
sidste Søndag skulde være gaaet bort af
sin tjeneste og ej viides hvor hun er
gaaet hen eller opholder sig haver for-
valter Eschildsen ladet hendes hosbond
Olle Joensen og hustrue samt tjeneste
dreng indkalde til et forhør om den
Sag og til den Ende af os undertegne-
de Rettens Betientere og 2de Mænd An-
ders Andersen og Peder Knabe af Ne-
derdraabye forrettet som følger!

1 Er konen Marie Mortens Datter tilspurt
1. om hun icke hafde hørt det Røgte af
Naboe folkene i Sommer at de mis-
tænkte hendes Tjeneste Piige Karen Jør-
gens datter at være besvangret el-
ler med Barn? Svarede Jae Andre
folk har spurt Deponenten om det var
saa, men hun for sig selv vidste det
icke.

2. Tilspurt om Deponenten med hendes
Mand og bemelte Piige var kjørende
over Stranden og var borte 2 a 3 dage i hø-
sten, hvor de da var henne og hvad deres

Side 7

Forretning var? Svarede Ja, Sagen var
saaledes: Deponenten har een Søster An-
na Chatrine i Strøe gift med Jens Morten-
sen huusmand ibidem denne Søster som
var fattig havde Deponenten faaet Bud fra
at hun var bleven Siug derfor udree-
dede hun lidet Smør og noget andet at
hjelpe denne sin syge Søster med til under-
holdning, og sente Pigen Karen Jørgens Datter
over Færgen at bringe hende dette til, deref-
ter da Pigen var gaaet bort kom Deponentens
fader Morten Stephansen og ankede paa at
koenen icke selv var kjørt over at see til sin
Søster, og derfor gav det anledning til
at Deponenten og hendes Mand strax lave-
de til og kjørt over færgen i meening at
have opnaaet Pigen, som var sent i for-
vejen, men hun var gaaet een anden gienvej
saa de naaede hende icke førend i Strøe
og som det var Regnvejrr om eftermidda-
gen kom de icke førend sildig alle 3 paa
Vognen over færgen og Peder Bentsen i Lan-
derslef var og samme tiid paa færgen tilba-
ge med dem og i Strøe var Deponenten og
Pigen icke andre steder inde end hos hen-
des Søster.

3. Tilspurt om bemelte tjeneste Piige icke
af og til har været syg og u-beqvem

Side 8

og lagt til Sengs i dette Sommer i deres tie-
neste? Svarede Nej dette Sommer har hun
stedse været frisk og vel, men det forri-
ge Sommer var hun syg over een Maa-
ned saa de tænkte hun hafde død.-

4. Tilspurt om denne Piige sidste Søndag
meldte at hun vilde gaa bort og bli-
ve borte og hvor hun vilde gaa hen?
Svarede Nej hun havde icke meldt vii-
dere end at vilde gaa i Kirke og hvor
hun for resten ville hen, talte hun in-
tet om viidere end at hun tog sit Lønne
Lærret med sig og sagde det vilde hun
bringe til hendes Moder i Landerslef
og hvor hun siden kunde gaa hen at kjøbe
sig et pr træskoe det vidste hun icke, og
siden er hun icke seet eller viides no-
get af hende.

Dernæst blev fremkaldet Olle Joensens
tjeneste dreng Haagen Andersen 15ten a 16
Aar gammel, har ej været til gudsbord
og paa første Qvæstion til næste forrige
svarede han hafde vel hørt Røgte
gik i Byen i Sommer at Pigen Karen
Jørgens datter var mistænkt for at væ-
re med Barn, men videre vidste
han icke deraf, Thi fra Madfader
eller MadModer havde han icke hørt

Side 9

noget derom, hun hafde ellers været
frisk i Sommer saavidt han vidste,
undtagen da de bandt Rug til hove i
Krabbedams Marcken da klagede hun
sig at være syg og gik fra dem hen paa
Een anden agers hov og lagde sig ind-
til dee var færdig at gaa hiem da
hun fulgtes med fra Marken hiem til
Middags Mad, siden saa Deponenten
hende icke førend Løverdags Morgen hun
laa i Sengen i Stuen ved Kackelovnen
i hendes klæder; og atter saa hand hende
icke førend Mandags Morgen derefter,
da hun stoed og æltede Dej.

2. Til anden Quæstion svarede af meening
som forrige med det tillæg at hand
hafde hørt af Hyre Koenen Olle Knuds-
sens Enke da hun mødte Pigen Karen
Jørgens datter med det hun hafde i Tør-
klædet at hun hafde svart hende paa
Spørsmaal, at hun skulde gaa til Strøe
til hendes Søster, men da de kom til-
bage igien var han gaaen i Seng, og vid-
ste intet deraf.

3die er besvaret

4de vidste han intet om

Dernæst blev fremkaldet Olle Joensen
og tilspurt, svarede paa

1. Quæstion Hans havde vel hørt Røgtet om

Side 10

Hans Piige, men ingen har talt til ham der-
om og han troer icke det har været saa

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Thi hun har været frisk den gandske tiid
Og om hun paa hov Marcken var syg
det vidste han icke Thi han var icke
med.

2den Quæstion Svarede ligesom hans hustrue
forhen at de var i Strøe hos hans
koene Søster, Pigen i forvejen og hand
og koene kiørrendes og de kom tilbage
igien samme aften alle 3 paa Vognen
Peder Bentsen var tillige paa Færgen
3de Quæstion Besvaret under det 1ste
Til 4de svarede hand vidste icke naar hun
gik, eller hvor hun gik hen sidste Søndag
men hands Koene har sagt hannem Pi-
gen gik bort med hendes Lærret og vilde
have syet og derefter høre sig om et pr træ-
skoe og hans kone hafde ventet hende
hiem igien om aftenen til Malketied,
men hun kom icke eller hand ved hvor
hun siden opholder sig. Men Pigens
Kiiste og hendes Tøj, hvad hun icke tog
med sig, er hos hannem, og som hand
beholder hos sig og om hun selv skulle
komme da strax at lade hende bringe til for-
valteren til viidere Examen.
Saaledes er denne forretning sluttet og

Side 11

Med vores Hænders underskrivelse
bekræfter Actum ut Supra

S. Bang

H. C.

Eller

Som overværende ved dette forhør til vitter-
lighed Anders AAS Andersen, Peder Pedersen
Vidne Produceret forhør af 12. Sept. som
blev oplæst og lyder som følger.

1764 den 12. Septemb; Lod kalde Olle
Joensen i medfølge af Anders Andersen,
Peder Knabe, Laurs Hansen og Olle
Joensens broder Anders Joensen og da
tilspurt Olle Joensen hvorledes det var
at forstaa, at hand og hustrue har
forklaret den 6te Septemb. Sidst i forhør
at de begge og tjeneste Qvinden Karen
Jørgens datter for 4 uger siden om Lø-
verdagen var i Strøe på Friderichsborg
Amt da dog koenens Søster som de angav
at have været hos, nægter det, og mand
skal have aparte efterretning at de er
seet imellem Maalef og een anden
Bye ved hin siide til Khaun ad? Svare-
de Ja de var i Strøe Bye hos Smeden i
Strøe, koenen ogsaa og Pigen sad paa Vognen
det tilstaar hand endnu, og at han icke
har været på Khauns Vejen i Maalef
eller Wiidere; Laurs Helsing af Gierlef
var nærværende ved dette

Side 12

forhør og forklarede i Olle Joensens Nær-
værelse, At Laurentii Dag, som var den
10de Augustii kiørte hand til Kiøbenhavn i Ærin-
de og kiørte tilbage den 11te Augustii, og da
paa hans hiem Vej mødte hand Olle Joen-
sen af Nederdraabye og hands koene som

han kiente og derhos et Qvind Menneske
til paa Vognen som hand icke kientde
eller gav agt paa, og det var ved Mid-
dags tiiden, og imellem Maalef og Bal-
lerups Marke hvor der var een hyre ved
Maalef Leed det var alle kommen i-
giennem og ohngefehr midtveigs i Peder-
strup kradt kaldet, han kiørte dem for-
bie og hilsede dem og kerete sig ej vii-
dere efter dem men da hand derefter kom
til Maalef sad folkene i Kroe huuset og
spiste Middags Mad og Færge koenen
den unge var da i Maalef og havde bre-
det med hendes Moeder der og da kiørt
fra Kroehuuset hiem ad. Olle Joensen
nægte endnu intotum at hand om-
spurte tiid med koene og tjeneste Piige
icke var i Maalef eller paa den Vej
eller have seet eller mødt Laurs Helsing
omspurte og af Laurs Helsing forklarte tiid
Forvalteren efter saadanne omstæn-
digheder til nærmere oplysning og bevii-
ser, og som Olle Joensen nægter at hand icke
ved hvor tjeneste Qvinden Karen Jørgens-

Side 13

Datter er, befandt sig beføjet at lade Olle
Joensen arretere og forvare under vagt
indtil nærmere ordre fra foresatte Øvrighed
herom kand vorde indhent, at saaledes
i vores hos værelse passeret er bekræftes
med hænders underskrivelse datum ut
Supra

L. Eschildsen overværende

Anders AAS Andersen

Peder Pedersen

Laurs LHS Hansen

Anders AJS Joensen

Endnu fremlagt Stephen Rasmussens Mis-?
hive fra Kiøbenhavn Dat 18de Septemb 1764
til Forvalter Eschildsen Lydende som følger

Velædle

højtærede hr. Slots Forvalter

De Pardonierer mig, at jeg tager mig den
friehed at tilmelde dem, hvorledes Jeg er
kommen i Erfaring, da min kone i gaar
kom hiem fra Landet, at een Piige fra
Jægerspriis ved naun Karen skulde være
geraadet i omstændigheder, derude og derover
sket Efterspørgsel efter hende, men da nu
samme Pige kom til mig for een 14ten dages
tied og bad om hun maatte opholde sig hos
mig indtil fløtte tiid kunde Jeg ej tage i-
mod hende men gav hende anvisning til
Een koene som hun kunde være hos indtil at
hun kunde faae een Plads, hvorom nærmere
kand gives Efterretning naar paakræves.

Jeg forbl: Velædle

højtærede hr Slotsforvalter

tiens? tiener

Khaun d. 18 Sept. 1764

Stephen Rasmussen

Side 14

Og som sidst bemelte Brev giver Anviisning
om Efttersøgte Karen Jørgens datter saa ha-
ver forvalteren affærdiget Bud og Anstalt

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

at lade hende hente og indbringe til Jægerspriis i Arrest og derefter den 22. Septemb-1764 holt forhør og Examen over dem alle 3 som blev fremlagt og oplæst for Retten og lyder saaledes;

Anno 1764 den 22de Septemb. Da Qvind mennisket Karen Jørgens datter som u-lovlig var undviget fra Olle Joensen af Nederdraabye var indhent fra Khaun er følgende Examen og forhør over hende foretagen af os undertegnede Rettens Betienter med 2de Mænd Christen Nielsen Ladefoged og Rasmus Simonsen af Tørslef og da blev Bemelte Karen Jørgens datter ledig og løs fremstillet for Retten og tilspurt samt svaret og bekiendt som efterfølger.

1. Om hun icke befant sig besvangret sidste Sommer, R, Ja hun var med Barn sidste Sommer ved hendes hosbonde Olle Joensen ad Nederdraabye.

2 Tilspurt da hun befant sig med barn besvangret, om hun da aabenbarede og melte det saa at være til hendes hosbonde og Barnefader bemelte Olle Joensen og hustrue? R; Ja hun har sagt det baa- de til Olle Joensen og hans hustrue nogen

Side 15

Tiid efter at hun kom i Erfahring at hun barede til Barsel.

3 Tilspurt hvad Olle Joensen og hustrue, da gav hende til svar og Raad? R: Olle Joensen, da hun havde sagt dette til ham, blev vred gav hende et Ørefigen og fordsede hende imod fødderne men hands

hustrue gik imellem og bad ham holde op, men de gav hende ej nogen Raad den gang men siden blev hende sagt ved dem at der var bestilt i Kiøbenhavn ved een mand og Matros naunlig Stephen Rasmussen at hun skulde blive ført ind til ham i Kiøbenhavn at hun kunde komme i Jordemoder huuset at giøre Barsel.

4 Da hun i Korn høsten gik fra hendes husbonde om morgenen til og over færgen for i vejen og Olle Joensen og hans hustrue kom kørende efter og tog hende med over for Bielidts huuset ved Backen paa Vognen og kørte med hende paa Kiøbenhavn Vejen forbie Laurs Helsing paa Vejen og hvorvidt siden saa er Soørsmålet: i hvad forsæt hun og de da kørte? R: Deres forset var at hun skulde været bragt til Kiøbenhavn og giorte Barsel derinde paa Jordemoder huuset som forhen forklaret.

5 Tilspurt hvad der hindrede at hun icke da kom til Kiøbenhavn R: hendes svare Piine og fødsels nød paakom hende saa stærk at de kom ej videre med hende paa Vejen end imellem Ballerup og Herlef, der maatte de holde med hende lidet afsides

Side 16

fra Vejen, da hun blev siddende paa Vognen og fødte.

6. Spørsmaal, hvem var da hos hende og hialp hende i fødselsnøden? Svarede der var ingen ander der hialp hende end Olle Joensens hustrue alleene.

7. Tilspurt om det var et dreng eller Pige Barn som hun da fødte? Hun svarede Olle Joensens hustrue sagde til hende at det var et dreng barn og hun Karen Jørgens datter saa hun tog det op i Vognen.

8. Om dette Barn, som ordinair naturlig viis græd da det var bleven fød, R. Hun fornamicke at der var Lif i dette Barn enten i eller efter fødselen, og heller at det rørte sig hos hende i 2 a 3 dage tilforn

9. Spurt om dette foster da efter fødselen blev klædt eller svøbt R - Ja Olle Joensens hustrue tog noget linnet af den Paque som Deponenten i et klæde havde taget med sig med svøb list og smaae Tøj for at ville brugt i Khaun, og noget af dette neml: liintøjet svøbte hun fosteret udi.-

10. Tilspurt hvor dette foster blev bragt og henført efter den tiid Olle Joensens hustrue saaledes hafde indsvøbt det i et Liinklæde? Svarede, Olle Joensens hustrue gik fra Vognen med fosteret noget af sie- des hen, hvor der var noget Vand og der

Side 17

meener hun at det blev stoppet ned thi det kom icke til Vognen eller hende siden.

11. Spørsmaal om de var nogensteds i Huus eller hos Folk og anmeldte hvorledes denne Barne Fødsel var tilgaaet R hun var icke af Vognen fra den tiid de tog hende op om Morgenen ved Backen oven for Bielidts Huuset paa Bort Reysen og til om Aftenen i Olle Joensens gaard, men Ole Joensen var af Vognen paa Hiem Reysen eengang ved een Kroe og købte noget Brændeviin som hand sagde, og derefter var Baade hand og Koenen af Vognen i Strøe og formodentlig hos Smeden ibid., dog hun kiente ingen men siutes de sagde det var hos Smeden ibidem.

12. Tilspurt da hun nu kom Hiem igien og denne Reyse affaire var overstaet af hvad aarsag hun da forlod hendes hosbondes og madmoders tjeneste og gik Bort R hun var i tjenesten nogen tiid efter thi da hun kom hiem som før er melt om Løverdage Aften / Som var den 11te Augusti / Laa hun siug paa hendes Mad Moders Loft om Søndagen, om Mandag Morgen stod hun op og æltede dey og Bagte Brødet i ovnen for Huusbonden

Side 18

og om Eftermiddagen var hun til hove med de andre af Byen at binde haure, og det var efter hendes Hosbondes og Madmoders begiæring at hun skulde gaa bort fra dem til Khaun til det forhen bestemte

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Sted og der søgte hun til Stephen Rasmussen i Kiøbenhavn og var der i 3 dage da hun blev anviist til een anden stackels fattig Koene som havde 2 smaa Børn og hvorfra hun nu blev opsøgt og ascorderet i Gaar ved Forvalter Eschildsens udsente 13. Hvad Olle Joensen og hustrue havde lovet hende, for saaledes at gaa bort og skiule hans naun som Barne Fader R: Olle Joensen gav hende hendes tilgodehavende Løn intil Mickelsdag. Næstkommende og 2rd foruden og lovede hende siden noget meere Hielp men Koenen gav hende intet.

14. Tilspurt hvor hendes Kieste og Klæder med Videre hvad hun haver, meere end det hun har paa sig paa Kroppen, findes hensat R hun efterlod det i hendes Kieste hos Olle Joensen, og Kiesten kunde icke gaae vel i Laas, derfor lod hun nøglen ligge i Kiesten og førend hun gik bort bragte hun derfor hendes Klæder ind i hendes Mad Moders Forvaring.

Side 19

15. Og da forandførte Quæstioner saaledes er Besvarede blev Deponenten tilspurt om hun icke forhen havde været Besvangret og med Barn ? svarede Ney og det var Endnu alt for tiilig, hun blev derpaa Demitteret fra Examen og henbragt i hendes Arrest. Derpaa blev Olle Joensens hustrue Marie Mortensdatter fremkaldet og for hende oplæst Forhøret over Karen Jørgensdatter, hvorpaa Olle Joensens Kone svarede og forklarede til forrige Deponentes

1st Quæstion, at imod sidstningen havde Karen Jørgensdatter vel tilstaaet at hun var med Barn men aldrig sagt hende reent ud at hendes Mand var Barne Fader men hun tænkte det vel da hendes Mand Olle Joensen havde tilstaaet at hand havde haft omgang og icke kunde siige sig frie for hende men troede icke selv at hun var med Barn. Til 2den Quæstion svarede hun var icke meldt det af Karen Jørgensdatter, førend langt hen paa tiiden men naar hun som Mad Moder forhen tiltalte hende at saadan gik Røgtet blev hun vred og tilstoed intet.

Til 3die Quæstion tilstaaer i saavidt at Olle Joensen da blev vreed og gav hende Pigen et

Side 20

Ørefiigen med vider og hun Koenen gik imellem og hun drede hannem, og derefter kom Matros Stephen Rasmussen fra Kiøbenhavn til dem i Draabye da de talte med ham om den Affaire og hand gav den det Raad som de besluttede neml: at vilde lade hende komme til Khaun til Jordemoder Huuset at gjøre Barsel og naar Barnet blev der, skulde der gives

20 rd med det og een Crone til Jordemoderen.

Til 4de Quæstion, svarede hun: Forsettet var, efter Aftalen med Stephen Rasmussen, at Karen Jørgensdatter skulde ind til Kiøbenhavn at gjøre Barsel i Jordemoder Huuset og hun gik først over Færgen med Svøb, List og Liintøy, bunden i eet Klæde som Olle Joensens hustrue hafde givet hende med, at bruge i Khafn ved Barne Fødselen, og Olle Joensen skulde komme efter med Vognen saasnart hand kunde faa hands Bæster fra Marken, for at kiøre Qvinden ind thi hun var allereede Svag og kunde icke gaae saavidt, og da sagde hand til Deponenten hands Koene at hun hafde saa ofte forlanget at komme til Khaun for at kiøbe sig hør og andet

Side 21

Og det hoved vands Æg hand forhen hafde lovet hende thi Kiørselen og Veyen var nu god og i den Meening og Forsett kiørte hun med.

Til 5te Quæstion svarede Deponenten at førend de kom til den sidste Bye paa Veyen til Kiøbenhavn de kiørte og som hun icke veed naun paa men af forrige Forklaring tæncker det var Herlef efterdi der sagdes der var endnu 2 Byer til Kiøbenhavn / som var Husum og Brynshøy/ da talte Karen Jørgensdatter som i nogen tiid tilforn havde tiet gandske stille, og sagde hun havde allereede fød Barnet som Deponenten, der sad paa Havestangen hos Piigen, dog icke havde bemærcket og som der da var saalangt til Kiøbenhavn, at de frøgtede mennisket skulle Crepere og der gik høst Folk paa Marken, saa holt de afsides paa Veyen for at komme for dem selv og see til Mennisket, hvordan det var fat med hende og da fant hun Sc:koenen at Qvinden havde født et dreng Barn som aldeles var død og Koenen altsaa maatte

Side 22

hielp Qvinden saavidt som hun kunde og forstod og havde hørt af andre Jordemødre.

6te, 7de og 8de Quæstion er besvaret under næst foregaaende.

Til 9de Quæstion tilstaaer Deponenten at hun tog et reent Linnet klæde og svøbte det døde Barn udi.

Til 10de Quæstion til saaledes hendes mand vilde at Qvinden Karen Jørgensdatter skulde selv staaet af Vognen og begravet Barnet men Deponenten var i Angest og Banghed at om hun kom af Vognen dertil hun da selv skulde have omkommet og af den frygt blev det hindret og Koenen tog det døde

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Barn og gik lidt fra Vognen gravet og skrabede En Graav med hendes hænder og lagde det udi og dekket Jord paa, det beste hun kunde.

Til 11te Quæstion, R de kiørte fra det ovenmelte sted paa Skov veyen hen til Strøe Bye hvor de tænkte som nærmest af Bekiente at vilde have satt Karen Jørgensdatter af hos Koenens Søster intil hun hafde bleven bedre, thi de frygtede at om de hafde kiørt den

Side 23

længere Vey liige hiem maatte hun have Crepert men da de kom til Strøe Bye og fant icke Deponentens Søster hiemme, men Karen Jørgensdatter noget stille og bedre betænkte de at kiøre liige hiem til Draabye som og skeede, og i Strøe Bye talte de ickun med Smeden, da Kone Søsteren icke var hiemme.

Til 12 Qvæstion svarede hun at Karen Jørgensdatter var sagt fra hendes Søster i Landerslef at forvalteren havde spurt om hende ved adskillige og derover frygtede hun og gik bort med hosbond og Madmoders tilladelse til Kiøbenhavn at fæste sig bort.

Til 13 Qvæstion R hun hafde givet Karen Jørgensdatter det som hun havde lovet hende som Løn meere end de ordinaire 9 Slettdaler Aarlig, neml: Aarlig 4Sk fordi hun tiende troe og var god ved deres Creaturer, de 2 Sk deraf hafde hun forhen givet hende for det første halve Aar og da hun gik bort fik hun 4 ? deraf og 12 S hafde hun endnu til gode, hendes ordinaire Løn fik hun fult ud til førstkomende Mickelsdag af Manden og derforuden 2rd i Banco Sedler at hielpe sig med til hun kunde faa tieneste.

Side 24

Til 14de Quæstion tilstaaer ligesom Karen Jørgensdatter har forklaret.

til 15de Quæstion R Deponenten hun vidste icke at kunde paasiige denne Karen Jørgensdatter forhen at skulle have været besvangret eller fornummet noget uskickelig hos hende i den fald førend nu med dette sidste, og hun hafde tient hos hende i 5 Aar saa nær som dette lidet hun nu gik bort før Mickelsdag. Viidre forklarede Deponenten at Karen Jørgensdatter, da de kom til hende paa hin siide Færgen, som forhen forklaret, angaf hun sig at være betagen med fødselssmerter hvorover og hendes Mand kiørte saa stærkt som hæsterne kunde rende men kunde dog icke komme længere end til det stæd som før er meldet førend hun fødte.

Deponenten blev derpaa fra Examen Demitteret og henbragt i Arrest.

Dernæst blev Olle Joensen led op og løs

for Rætten fremkaldet og da svarede til 1ste Qvæstion hand kunde ey sige sig frie for joe at have haft legemlig omgiengelse med Karen Jørgensdatter, og vidste ey anderledes om hand var Barne-

Side 25

Fader eller ey, men veed ey at beskyldte hende for andre, det maa hun selv best viide.

Til 2 Quæstion svarede da Karen Jørgensdatter melte det for hans Koene og koenen igien for ham at hand var Barne Fader, kand hand icke negte at hand Joe blev vreed paa Karen Jørgensdatter, og noget derefter kom een Mand fra Kiøbenhafn naunt: Stephen Rasmussen og besøgte Faerbroderen Morten Stephensen, og da skal de være kommen i tale om Karen Jørgensdatters Svangerskab, og Beskyldning over Olle Joensen som Barne Fader og blev da overlagt at hun skulde Sendes ind til Khafn til ham, og hand skulde besøge hende til et Jordemoder Huus, hvor det kostede 20 rd om Barnet skulle blive der, og ellers ickun noget til Jordemoderen, og det hafde Deponenten betænkt at ville betale de 20 rd for hende, og saaledes blev aftalen Sluttet med Stephen Rasmussen.

til 3die Qvæstion : er besvaret i nestforrige

Side 26

Til 4de Qvæstion R. Karen Jørgensdatter blev sent til Færgen i Formeening at hun skulle have kommet med retour i een Chareet fra Færgen til Kiøbenhavn hvilken Chareet Morten Stephensen hafde berettet dem var kommen over Færgen aftenen tilforn med fragt og betænkt naar den kom tilbage igien hun dermed skulle have funden Leylighed, og paa een vare, naar Careeten og saaledes gaf Qvinden Leylighed at komme fort, kiørte hand og koenen til Færgen og da de fornam Qvinden fik ingen Leylighed som de tænkte, kiørte de over Færgen og tog hende paa Vognen lidet derover imod Backen og kiørte lige af Veyen til Khafn ad.

Til 5te Qvæstion R: da de kom hen imod Herlef, da gav hun tilkiende at hun havde født Barnet som de kiørte, vente de om med Vognen ned ad Backen, ud af Veyen, og hand gik lidet fra Vognen medens hans kone saae til Mennisket hvordan det var fatt, og hand har seet de tog Barnet op af

Side 27

Vognen, og det var Dødt og hand saa de tog eet klæde og svøbte derom og derefter tog hands kone og bragte det under een

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Tue i et hul og kom Zand paa det med hænderne og han tæncker endnu at kunde finde det stæd om hand blev ført der til; derefter da dette var passeret med Barnet kiørte de viidere tilbage paa Skov Veyen, om til Strøe i meening at hands kone vilde tale med hendes Søster men da de kom der for døeren var hun ey hiemme da hand gik ind til Smeden samme-steds, og da det begynte at reigne, kom hans koene ind efter ham, og da kiørte de viidere alle 3 fra Strøe over Færgen og hiem om aftenen.

6te Quæstion er besvaret

Til 7 Quæstion R: hand vidste det icke, og kand ey erindre om det blev ham sagt eller icke.

Til 8 Quæstion R: det kunde ey græde naar det var dødt og moderen hafde sagt førend de kiørte med hende, at hun hafde icke fornummet Fosteret

Side 28

hafde rørt sig hos hende i 3 Dage og til-med da de talte om at hun skulle til Kiø-benhaun at giøre Barsel, forhen før-end det kom til denne Reyse, havde hun sagt at hun hafde dog til een maa-ned eller 3 uger før Mickelsdag.

9de og 10de er besvaret i foregaaende Svar.

Til 11t Quæst. benægter de var ingen Steds inde paa Veyen uden i Strøe paa hiem Reysen som forhen er meldt og i Kro-en i Ballerup.

Til 12 Quæstion R hand vidste egentlig icke om Søndagen da hun først gik bort, men 2 a 3 dage efter kom hun om af-tenen tilligemed hendes moder Christen Nielsens Koene af Landerslef, ned til Olle Joensens, og sagde forvalteren hafde spurt og frittet om hende hvor hun var, og derfor vilde hun gaa bort til Kiøbenhavn til Stephen Rasmusen som har talt om hende tilforn, som før er melt, og da gav Olle Joensen hen-de 2 rd med til Reyse Penge og kom der Bud siden fra hende skulle hun faae noget meere, viidere lovede hand hende icke.

Side 29

13.Qu: er her i foregaaende besvaret til 14 Qu R tilstaaet at naar hun kom i tiene-ste i Khaun efter Mickelsdag havde hand lovet at bringe hende hendes tøy ud, som blev staaende hos hannem.

til 15 Qu R det vidste hand icke. Derpaa blev Deponenten fra Examen demitteret og henbragt i Arrest. og Saaledes sluttes forretningen for denne gang. Datum ut Supra
S: Bang H: C: Eller
som overværende til vitterlighed

Christen CNS Nielsen Rasmus RSS Simonsen

Efter forindførte Bekiendelser er ordineret os undertegnede som den 24 Sept 1764 neml paa Rettens vegne Birckeskriver Eller og Amts Chirurgus Hempel, og Hans Henrich Eschildsen med arrestanterne Olle Joen-sen og hustrue Marie Mortens datter og deres medgivne vagt Peder Jen-sen og Stephen Jensen begge af Gier-lef samt Jens Hiort og Rasmus Ander-sen af Skov Boeligerne begaf os paa Reysen fra Jægerspris over Færgen og hen paa Kiøbenhafns Veyen indtil imellem Ballerup og Her-

Side 30

lef omtrent 1/2 Fl: veys fra Ballerup, der anviiste Olle Joensen og Kone at Pladsen var, hvor Barnet var lagt og der var ungefehr et Bøsseskud fra Landevøyen fra Ballerup til Herlef, og på Her-løv Mark, der var et tilgroet mose-hul med græs og groft Rommedtu-er, for enden af Aaghøys Ager ved Aale broen, var ey vand i mo-sen men er blød og sumpig ved den-ne mose sagde arrestanterne at de hafde holt stille med Vognen da de var vendt om fra Herlef ad og man-den Olle Joensen gik op paa nogle høye Agre paa siden af Eng hullet imidlertid koenen hafde at bestille med Qvinden Karen Jørgensdatter som blev paa Vognen og derefter svøbte Barnet i et klæde og som hun sagde hafde begravet det i tue mosen, derpaa det sted som de anviiste, og omkring derved fantes intet Barn eller tegn hvor det

Side 31

kunde være nedlagt, men ungefehr een 20 skridt fra det angifne sted fantes et lindklæde ligendes paa græsset i tue-mosen, det blev optagen og efterseet og endskiønt det befandtes af Jord og Luften besudlet og halv sort kunde de synes ligesom nogle steder fantes nog-le haar derpaa og nogle pletter og dette klæde tilstod koenen Marie Mortens-datter hafde været hendes klæde og det samme som hun havde svøbt Bar-net udi og begravet det efter hendes forrige Bekiendelse, hun koenen vii-ste dernæst hvorledes hun hafde skrabet hul i denne mose Jord, da hun ned-lagde Barnet og det synes vel at hun saaledes kunde have gjort det thi Jor-den var blød, men de kunde icke finde stedet hvor det var skeet, eller nogen saadan grøft eller hul, endskiønt det og med Spade blev eftersøgt, og altsaa var ey viidre ved denne for-retning at giøre men arrestan-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

terne blev ført tilbage og det fundne Liinklæde medtagen for videre at foreviises i Retten Dat:ut Supra
H.C: Eller J. M. Hempel H.H. Eschildsen
kongl. Chirurgo
paa Rettens Vegne
overværende ved denne forretning

Side 32

Da dette sidste forhør saavidt var oplæst som Karen Jørgensdatter har bekient og forklaret, blev Olle Joensen og hans hustru Separeret uden for Ting huuset, og da Karen Jørgensdatter ydermere Qvæstioneres

1. Om hun ikke hafde født et Barn, om det blev født paa Vognen eller hun var af Vognen, R: Ja, og hun fødte det paa Vognen.

2det Om hun da hand kiørte meget stærkt, og var den stærcke Bevægelse og Stød først befant Smerten til at føde R hun hafde ont og Smerter til fødselen førend hun gik hiemme fra hendes hosbonds gaard, men piinen tog stærkere til da hun sad paa Vognen og kiørte.

3die Om Fosteret var levendes eller dødt da det kom frem? svarede det var dødt saavidt hun kunde merke thi hun fornåm ikke det rørte eller bevægede sig.

4de om hun da ikke bad Olle Joensen, som kiørte, at holde stille da hun hafde faaet Barnet paa Vognen? svarede: hun sagde det til koenen som sad ved siden af hende paa Vognen, og hun sagde det igien til Olle Joensen som kiørte og det var førend de vendte om med Vognen og kiørte tilbage, derefter vente

Side 33

De om med Vognen, og kiørte liidt af-sides fra Veyen hen til den mose hvor Barnet blev lagt og der blev de holdende
5te Hvorledes Barnet fremkom enten af sig selv eller ved hielp R det fødtes ved Naturens Egen hielp.

6te Om Efterbyrden og naulestrengen blev hengende ved Barnet til hun bekom hielp R Ja Barnet blev hingende ved naulestrengen og Efterbyrden tog hendes Mad Moder fra hende, og det fultes alt med Barnet og blev indlagt i klædet med Barnet.

7de Om hun har været sygelig i den tiid hun barede til Barsel eller nogle dage tilforn og hvor længe; svarede Ney, hun var ikke syg, førend om natten som hun siden dagen derpaa tog bort og fødte.

8de Om hun ikke har brugt noget for at ville fordrive fosteret med og hvad det var hun har brugt; svarede ney hun har ikke brugt noget.

9de hvor mange dage hun, førend hun fødte, ikke fant til fosterets Bevægelse i Livet; svarede udi 2 dage førend fødselen fant hun ikke til det.

10. Om udi bemte 2 dage flød noget vand

eller anden stinkende Materie ud af moderen; svarede ney icke stort.

Side 34

11. Om hun har haft Blodstyrtning ud af moderen længe førend hun fødte eller hun først fornåm dertil da hun hafde født, og hvorlænge det vedvarede efter fødselen og om det var stinkende R hun fornåm ingen blodstyrtning, førend om morgenen den dag hun fødte og siden vedvarede det vel udi 3 uger efter fødselen, udi førstningen var det icke stinkendes men til slutningen blev det stinkende.

12. Om hun ikke mærkede at hendes Bug eller mave udi de 2 sidste dage hun ikke mærkede til Barnets bevægelse, var sunken meere end ordinaire, naar hun gik og naar hun lae og vente sig udi Sengen, fandt ligesom een klump eller Steen falt fra den eene side til den anden R Ney det mærckede hun icke.

13. Ligeledes om hun icke befant een Afmægtighed hos sig med røstelse udi Legemet og at Maven og Fødsels Lemmerne bleve kaalde og hendes Brøster slappe R hun blev som halv død i Neder kroppen om Torsdag Aften førend hun fødte men gik strax bort igien

Side 35

Men udi Brøsterne merkede hun icke noget.

14. Om hun icke ogsaa udi samme 2de Dage befant een bestandig mindelse til stole gang og Vandladelse og dog icke kunde forrette noget R hun fornåm ingen Synderlig Besværelse dertil og forrettede kuns lidet.

15. Om hun ingen Raaden smag udi munden eller stinkende aande fornåm til i de samme dage R Ney det mærckede hun icke til.

16de Om hun Efter at have føedt og var kommen hiem igien; befant sig vel for alle disse Omstændigheder og siden Efter icke var Sengeliggende, enten hiemme, under veys til Khavn eller i Kiøbenhavn da hun nu sidst var der, R Ney hun var ikke sengeliggende eller syg, uden Søndagen efter at hun hafde født da hun laa paa hendes hosbondes Olle Joensens Loft, men siden har hun icke været sengeliggende.

17de Tilspurt hvorledes hun som een Moder der saaledes hafde født et Barn

Side 36

kunde bringe i eller over hendes sind at lade det henlegge paa vild mark ? Svarede: de kunde gjøre hvad de vilde nemlig Olle Joensen og hans hustru som var hos hende, thi hun sad smerte og piinefuld

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

og hvercken begierte eller forbød det.
18de. Det Linnede Tørklæde som ved Bar-
nets Eftersøgning er bleven funden
imellem Herlef og Ballerup ved
een Eng og tue Mose blev forevist
i Retten og Karen Jørgensdatter tilspurt
om hun kunde kiende at det var det
samme som Barnet blev svøbt og
henlagt udi ? svarede: Ja hun kunde ken-
de at det var det samme med kien-
de mærke at det eene hiørne forhen
var afreven ligesom det nu be-
findes.

19de Tilspurt om Olle Joensen var nærvæ-
rende hos, da hans Koene svøbte Barnet
i Klædet og lagde det hen i Tue mosen
svarede: hand var der omkring men
hand rørte ikke derved.

Dernæst blev Olle Joensens hustrue
Marie Mortens datter indkaldet for
Retten og efter at hendes Bekiendelse

Side 37

I forhøret af 22de Sept: var bleven hen-
de forelæst og af hende tilstaaet, blev
hun yderemeere Quæstioneret

1 Om hun Endnu tilstaaer at det Liin-
klæde som blev hende forelagt her
for Retten, og hun selv ved eftersøgning
om Barnet, imellem Herlef og Bal-
lerup paa Marken, da det nemlig
Liinklædet blev funden, var hendes
Eeget, og det samme som hun hafde
svøbt Barnet i da hun henlagde det
i Eng eller Tue mosen, R Ja det
var det samme ligesom hun og for-
hen hafde vedkiend paa stedet og det
fandtes i Engmosen.

2det tilspurt, om hun betragtede det af
Karen Jørgens datter fødte Barn, og
hvorledes det saa ud, om det var
fuldvoxen eller forfaulet og raa-
dent, R Ney hun hafde icke obser-
veret hvorledes det var, thi hun blev
saa angst, da Karen Jørgens datter
sagde at hun havde født, at hun ik-
ke kunde sandse noget.

3die Den tiid hun først saa Barnet om det ef-
terfølgende og var medfult nemlig naule strængen

Side 38

Og Efterbyrden, R hun hialp Qvinden
med Efterbyrden og lod det blive sam-
men, og siden svøbte det tillige med
Barnet udi klædet.

4de Om naulestrængen var om Barnets
hals een eller 2 gange saa stærk at
Barnet derved kunde qvæles, R Ney den
var icke.

5te Om Efterbyrden paafulte strax da
hun begynte at trække ud paa naule-
strængen R Ja det fulde strax med,
da hun trakke ud paa naulestrængen.

6te Om hun, efter alt dette var forrettet,
og hafde toet sine hænder, da mær-

kede een Stank af hænderne, R hun to-
ede icke siine hænder men tørrede
dem i noget Græs paa Engen og mær-
kede icke nogen lugt eller stank, thi
hun har ingen stærk lugt og kand snart
icke lugte noget.

7de Hvorledes hun som een Kone der for-
nærværende tiid selv barede til Barsel
kunde bevæges til at legge dette Foster saa-
leedes hen paa Marcken R som hun
forhen har bekient i forhørs at hun i for-
virrelse, over at Qvinden skulle Creperet
om hun efter Olle Joensens sigende skulle

Side 39

have været af Vognen og selv lagt Bar-
net hen, saa gjorde hun det selv, Endskiønt
Manden raabte til hende at hun icke
skulde gjøre det men lade Qvinden giø-
re det selv.

8de til spurt om Karen Jørgensdatter havde
ont til at føde førend de kiørte hiem-
me fra, R Ja, hun var icke frisk men
om det var fødselssmerte vidste hun
da icke thi hun spurte Qvinden ad om hun
maatte hente Qvinder ind til hende, da
hun svarede ney at hun torde icke
End viidere tilspurte for det.

9de Om hun og hendes mand hafde talt
til Rasmus Stephensen at han skulde

x hc: Karen Jørgensdatter
have kiørt hende x ind til Khaun R Ja, og
fordi hand er vanfør og icke kunde
komme af Vognen for at lucke le-
der op, saa skulde deres liden Søn
Joen som er 7 Aar gammel, fultes
med for at lucke ledene op, men
Rasmus Stephensen lod siige at hand
var Syg og daarlig i den eene Arm
og icke kunde kiøre, og saa kiørte
Olle Joensen og hustrue selv for
at ville bragt Qvinden i Khaun.

Side 40

Dernæst blev Olle Joensen indkaldet og
for hannem igientaget forhøret af
22 Sept. sidste afvigte, som hand ord til
andet tilstoed at være den reene
Sandhed, saavidt hand vidste ligesom
og at det var det rette sted imellem
Herlef og Ballerup paa marcken,
som hand og hustrue nu sidst, da de
blev henført og foreviiste der, hvor
Karen Jørgensdatters foster blev
lagt, og Tørklædet som det blev
svøbt udi blev funden.

Endnu tilspurt om det var imod hans
Villie, at hans hustrue saaledes lag-
de fosteret bort i Tue mosen og hvad
da blev talt imellem dem alle tree
paa stedet hvor de blev holdendes
og fosteret tagen fra Qvinden,
R der blev icke talt noget uden
at Olle Joensen sagde, om Qvin-
den vilde have Barnet lagt hen,

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

skulle hun selv bringe det bort, lod hand det blive derved, thi det skeede i een fart, ydermeere forklarede hand at da han fik Karen

Side 41

Jørgens Datter paa Vognen og kiørte, og hun klagede at hun hafde ont, sagde hand til hende om hand ikke skulde vende om, thi kom de ind til Kiøbenhaun med hende paa den maade saa førte hun dem i een stor u-lydighed, men hun meente Joe, og saa kiørte hand saa stærk hæsterne kunde trave ud, for at naa til Khaun førend hun havde født, ind til Qvinden ud imod Herlef sagde hun hafde født Barnet og de da vendte om som forklaret er. Hernæst blev fremstillet af de indstevnede Vidner Sigvart Pedersen fra Færgen og Rasmus Stephensen af Nederdraabye, for hvem Edens forklaring af Lov Bogen blev oplæst, Og af Dommeren formanet at vogte sig for Meeneed som de lovede og derpaa Sigvart Pedersen først tagen i Eed efter Loven, at ville siige sin Sandhed hvad han bliver tilspurt om, og kand være bevidst, og derefter tilspurt.

Side 42

Da hand førte Karen Jørgens Datter over Færgen i høsten sidst, og Olle Joensen og Hustru kom strax Efter kiørendes, om hand da bemærckede og saa hvad Karen Jørgens datter hafde i det klæde hun skal have haft med sig over Færgen, R Ja ommelte tiid førte hand Karen Jørgensdatter over Færgen, til Bielidts siiden i een Baad og hun havde et Tørklæde sammenknyttet med noget tøy udi, og derimellem saa Vidnet noget guult ulden tøy, som hand den tiid ansaa for et stycke Vadmel's Klæde, men hvad det ellers var giorte hand sig da ey viider tanker om, og som hand ey viider blev Qvæstioneret blev hand Demitteret fra Retten. Og Rasmus Stephensen fremkaldet og tagen i Eed, og derefter forklarede, paa Spørmaal, at hand var begiært af Olle Joensen at skulde kiøre hans tjeneste Qvinde Karen Jørgens datter ind til Khaun til hans Søns Stephen Rasmussen som tilforn var aftalt at han skulde tage imod hende og bringe hende an i Jordemoder

Side 43

Huuset at giøre Barsel men vidnet undskylte sig med svaghed og kom ikke til at kiøre, og da hand saaledes ikke kunde, saa kiørte Olle Joensen og hans Kone selv, som de

formedelst deres høst icke havde betænkt i forveyen, om hand kunde have kiørt og videre vidste Vidnet icke og blev ey videre Quæstioneret, altsaa blev hand fra Retten Demitteret. Forvalter Eschildsen tilspurt Arrestanterne Olle Joensen, hustrue og tjeneste Qvinden Karen Jørgens datter, efterdi Sagen imod dem ansees af stor Vigtighed, og hand Forvalteren paa Embeds Vegne maa forfølge Sagen imod dem, om de forlanger altsaa nogen ordineret forsvar paa deres vegne, og om de ved nogen at give naun paa, da svarede de forstod det icke hvad der behøvedes, mens maatte overlade til Øvrigheden at sørge for dem saaledes som de synes og lovlig kan være, formedelst tiiden i dag er forløben at føre viidere saa blev Sagen udsatt til i Dag 14ten dage, da forvalteren imidlertiid andrager Sagen og dens omstændigheder for stedets

Side 44

Amtmand hans Excellence hr Geheyme Conference Raad og Ober Ceremonie Mester von Plessen som da vel ordinerer fornøden forsvar for Arrestanterne og det viidere fornødne i Sagen i hvorefter Arrestanterne igien blev henbragte i deres forrige Arrest, og Sagen som melt udsatt til i dag 14ten dage.

Torsdagen den 11 October 1764 For Retten fremkom forvalter Eschildsen paa Jægerspris og begiærte den Sag i Retten som til i Dag er opsatte Contra fæste bonden Ole Joensen, hans hustrue Marie Mortens datter og tjeneste Qvinden Karen Jørgens datter af Nederdraabye, som og skeede derpaa blev bemelte Arrestanter fremført for Rætten ledig og løs. Paa de 3 forbemelte Arrestanters Vegne anmeldte sig Bircke Dommeren ved Egholm Birk Sr Claus Trane som Defensor, i følge høye Øvrigheds ham naadigst tillagde Constitution af 28de passato, hvilken Sr Trane i Rætten producerede med begiæring at originalen med Rettens paategning ham maatte tilbage leveres imod at deraf blev givet Een Ligelydende Verificeret Copie til Actens indlemmelse, samme lyder saaledes, Som derved Jægerspriis Amt er opdaged og ved Retten sammesteds Bonden Olle Joensen, hans

Side 45

Hustrue Marie Mortens datter, samt tjeneste Qvinden Karen Jørgens datter af Nederdraabye actioneres, Manden for begangne horerie i sit ægteskab, qvinden som haver tient dennem for det samme, og Alle 3 for dette uægte Barns fødsel i dølgmaal, dessen henkastelse paa Marken og viidere, som af dennem allerede er

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

bekient og i Retten anbragt eller som maatte herefter endnu opdages af den omgang; Og da forvalter Eschildsen paa Jægerspriis paa Embeds Vegne er Actor imod disse indbragte og Arresterede Delinquenter, og de efter loulig omgang bør ordineres forsvar om noget under Sagens drift kand blive at Observere til deres frelse i Almindelighed eller i Særdehleshed for een eller Anden af dem, om der kand være nogen forskiel i deres Meeninger Adfær eller Gierninger og Omgang under denne formastelige Sag.

Saa Constitueres hermed, som disse 3 Delinquenters forsvar den Person som forvalter Eschildsen dertil kand formaa og med dettes afgivelse under hands haand giver naun paa, og den

Side 46

Samme Persohn, paalegges da, ifølge Loven og Forordningerne, Ret og Rættfærdighed at undersøge og forsvare disse Mennsker, saavidt de forsvares kand og bør efter Lov og Anstændighed, og som hand med een god og frelst Samvittighed kand tilsvare og være Gestændig. Fredensborg den 28de September 1764. J: Chr: v Plessen P:S: Skulde ellers Forvalteren kunde formaa Birkedommeren ved Egholms Birk Claus Trane dertil som er bekient for een brav Mand, saa Jeg det giærne.

J: Ch: v Plessen

Paa anmodning haver Velædle hr Birkedommer Trane ved Svar Skrivelse af 28 Septemb a:c: ladet sig formaa til forsvar for indbemelte Arestanter, og altsaa tilstilles hannem herved til den ende ovenmelt Constitution. Jægerspris dat ut Supra

Lauritz Eschildsen

Og som Trane for saavidt er ubekient om hvad hidintil i Sagen er ført Eller Passeret, saa maatte hand for det første forbeholde sig Enhver i sær af de arresterede Personers Rætt og Indsigelse udi alt hvis der maatte kunde tienne til deres Sags beste og for det øvrige vilde afvarte hvad

Side 47

Velædle hr Slotsforvalter Eskildsen med Sagen viider agtede at foretage; Forvaler Eschildsen, da Velædle hr Birkedommer Trane efter forindførte naadigste Constitution som Defensor for bemelte Arestanter icke haver været overværende ved denne Sag eller de forhører som forhen derom og udi er førte, Saa formeente hand fornøden for det første til Efterretning at begiære af Retten oplæst hvad forhen i Sagen er Passeret, Efter at Karen

Jørgens datters Bekiendelse af forhøret Passeret den 22 Sept: hende var forelæst blev hun af Defensor tilspurt 1st om hun endnu vedbliver og tilstaar denne hendes Bekiendelse at være saaledes som oplæst er, den reene Sandhed eller hun maatte have efter nøyere overveyende og Eftertanke noget udi samme at forandre? hvortil Karen Jørgens datter svarede: at hvad hun forhen ved oplæste forhør har bekient og forklaret det vedbliver hun endnu i allemaade uden nogen forandring; Forvalter Eskildsen ved den Leylighed tilspurte Karen Jørgens datter, Efterdi i hendes forrige Bekiendelses svar som

Side 46

Hun i dag 14ten dage her i Retten har afgiven paa de Spørsmaal andgaaende hendes omstændigheder ved hendes Barns fødsel, icke synes at finde nogen Spor til at hendes foster var dødføed; saa spørges med hvad viidere grund hun kand oplyse den post, svarede hun veed icke andet at give til oplysning paa det tilspurte end hvad hun forhen har svart paa 13de Spørsmaal for inden Retten i Dag 14ten dage. Paa Spørsmaal af Defensor tilstoed Marie Mortens datter, at hendes forklaring for forhøret af 22 Sept: sidst hvilket hende postviis blev forelæst er saaledes sandfærdig og at hun icke veed nogen forandring der udi at giøre og viidere blev Maria Mortensdatter af Sr Trane tilspurt: om hun neml: Marie Mortens datter, da hun tilige med hendes Mand og Karen Jørgens Datter, som forhen forklaret er, var i Strøebye hos Smeden Jens Madsen og talt med ham, aabenbarede for ham eller nogen anden der i huuset hvad sig hafde tildraget og underveys var passeret med Karen Jørgens datters Barne fødsel R Ney hun talte icke med Smeden eller nogen Anden om den Materie. Paa forvalter Eskildsens ovenmelte Spørsmaal til Karen Jørgens datter, svarede Marie Mortens datter at hun icke vidste andre omsstændigheder at andgive.

Side 49

End forhen af hende er forklaret, Og som hverken Actor eller Defensor for denne gang hende viidere ville tilspørge, saa blev hun fra Retten Demittere; Olle Joensen blev fremkaldet og hans forklaring for forhøret af 22 Sept: hannem forelæst, med spørsmaal om hand samme Endnu vedbliver eller hand ved nøyere Eftertanke kunde have nogen forandring deri at giøre. R Ja at hand vedbliver forbemelt hands forklaring i allemaade, undtagen at hand icke til visse kand siige om Barnet blev lagt under een Tue i Mosen, som hand paa 5te post udi forhøret har svaret, da hans hu-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

strue som forklaret er, eene handlede med Barnet og da hun lagde det i Jorden, var hand icke nærmere derved end ohngefehr paa Eet Bøsseskuds Distance Defensor Tilspurte Olle Joensen om hans hustrue eller Karen Jørgens datter var nærværende, da den naungivne Matros Stephen Rasmussen og hand overlagde at Karen Jørgens datter skulde begive sig til Khaun i Jordemoder huuset, og førte accordten; svarede Ja hans hustrue og hendes fader Morten Stephensen hørte den forklarede Samtale

Side 50

Imellem ham og Stephen Rasmussen og Olle Joensens hustrue hafde i forveyen talt med Stephen Rasmussen om den Sag, neml: at Karen Jørgens datter skulde henbringes i et Jordemoder Huus efter at hun først hafde forespurt sig hos Karen Jørgens datter om hun ville beqvemme sig dertil. Actor tilspurte Olle Joensen at da de hafde været på Vey med Karen Jørgens datter, hun havde født Barnet som forhen er forklaret og var kommen hiem igien, om hand da havde berettet til Morten Stephensen eller nogen anden hvorledes var tilgaaet med Reysen; svarede ney de aabenbarede det icke for nogen thi de overveyede at de hafde gjort Ilde og undsaa sig for dend Skam som sadanne tings aabenbarelse kunde paalegge dennem. 2det Spørsmaal af hvad aarsag hand som Mand icke foranstaltede at de Sc hand Konen og Qvinden Karen Jørgens datter tog Hindes foster hiem med sig igien; R Olle Joensen undsaa sig for at være nærværende tilstæde ved denne Behandling, som hands hustrue foretog sig med at skille Karen Jørgens datter fra hendes foster og disaarsage var gaaet et st vey bort fra Vognen som forhen er forklaret desuden var hand over denne u-formodnelige hændelse, saa angst at hand icke kunde

Side 51

Betænke sig saavel paa hvad hand skulde gjøre som om hand hafde været uden for denne omstændighed; Og som Parterne ey spurte ham viidere blev hand Demitteret; Actor tilspurte Morten Stephensen som her ved Retten er tilstæde og er fader til Marie Mortens datter om hand var overværende da accordten blev aftalt med Stephen Rasmussen om Karen Jørgens datter og hvad tiid det omtrent var at dette blev aftalt at hun skulde til Kiøbenhavn til Jordemoder huuset - R Ja hand var nærværende og det passerede ohngefehr ved St Hans dags tiiden, i Ole Joensens huus da Stephen Rasmussen var i Nederdraabye at see til hans gl. fader og ved den Leylighed var inde hos farbroderen Morten Stephensen og bad ham følge med ned til Ole Joensens og da førte Morten Stephensen at

Aftalen der blev giort og Stephen Rasmussen tillige forklarte dem at hand vilde naar Karen Jørgensdatter kom ind Assistere at hun kunde komme ind i Jordemoder huuset at gjøre Barsel, hvilket vilde koste 20 rd om Barnet skulde blive der, foruden Jordemoderens belønning, som Olle Joensen tilstoed at vilde give; Ydermeere hand

Side 52

Vidste vel at Olle Joensen og hustrue kiørte over færgen og Karen Jørgens datter var kommen over færgen i forveyen den dag som forhen forklaret de var borte og tog hende op paa Vognen og hun fødte Barnet, thi den dag stoed hand ved færgen i arbejde med færgebroens Reparation, men da de kom tilbage igien var hand der icke thi det var om natten; Og de havde ey siden bekiendt for ham hvordan det var gaaen dem paa Reysen, Viidere Spørsmaal blev ey giort til ham. Actor paaraabte Maren Jørgens datter afgangne Hans Jensens Enke som er indstevnet for at høre vidner i Sagen, men hendes Moder Bodil Jacobs Daatter Christen Nielsens hustrue, mødte og svarede at hun var gaaet til Kiøbenhavn til eene tjeneste hun havde indfæstet sig til paa Nørre Broe hos Sr Povel Nyegaard, af den aarsag blev fremstillet gammel Anders Laursens hustrue Karen Jens datter af Landerslef til at vidne om forbemelte Maren Jørgens datters datters beretning til hende Og altsaa begiæredes af Retten formanet og tagen i Eed som og skeede efter at

Side 53

Eedens forklaring for hende og de øvrige tilstede værende vidner var oplæst og af dommeren formanet at vogte sig for meneed som de og lovede. Hun blev derpaa Tilspurt hvad hun hafde hørt forgangne Sommer berette af Maren Jørgensdatter Hans Jensens Enke om hendes Søster Karen Jørgens datters Svangerskab eller Besovelse i Ole Joensens tjeneste i Nederdraabye; Vidnet svarede, Maren Jørgensdatter talte med hende derom og sagde at hendes Søster Karen var frugtsommelig og vidste sig ey længer dag end til sidst i høst, og viidere vidste hun icke om denne Sag og derfor blev Demitteret. Dernæst blev fremkaldet af Nederdraabye tjeneste piiger for det første Mette Chatrine Povels datter, Maren Hans datter og Marie Olis datter som blev tagen i Æd at vilde vidne deres Sandhed i hvad de bliver tilspurt om, og forklarede paa Actors Spørsmaal om de /da der var gaaet Røgte i Byen, at Olle Jonsens tjeneste Piige Karen Jørgens datter skulde være besvangret/ havde eengang paa deres mølle vey

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

Quansviis Examineret hverandres Brøster under naun at ville see hvem af dem

Side 54

Der tiende til Amme, og da derimellem befant Karen Jørgens datter og hvorledes de befant hendes Brøster? Maren Hans Datter forklarede at de hafde overlagt, Efter det Røgte som de forhen havde hørt om Karen Jørgens datter, at de vilde eftersee hende og de begynte først paa hverandre indbyrdes og derefter paa Karen Jørgensdatter som vegrede sig, da tog vidnet hende og kastede hende om og holt ved hendes arm og Mette Chatrine Povels datter og Marie Olisdatter med flere tog hendes Bryster ud og besaa dem, og de meente og sagde de saa ud, hc: Karen Jørgensdatters Bryster, som hun havde født et Barn thi de var icke som de andre Piigers Bryster men lange paa vortene og det var efter den tiid at Olle Joensen og hustrue med Karen Jørgens datter var kjørendes borte over færgen nu sidste høst, dernæst forklarede Mette Katrine Povels datter og Marie Olis datter at de var med forbemelte første Vidne og i samme meening som hun at vilde Bese Karen Jørgens datters Bryster som de og giorte og befant ligesom hun har forklaret, efter deres meening at hun hafde faaet et Barn thi Karen Jørgens datters Bryster var icke som de andre Piigers og

Side 55

Vorterne lange, og det var Efter den tiid at de havde hørt Olle Joensen og hustrue var bort med Karen Jørgens datter, og forklarede ydermeere paa Defensors Spørsmål at Karen Jørgens datter selv tog hendes Bryster ud da de som forklares er begynte paa denne Inquisition og de Spurte hende icke om hun havde faaet et Barn, men de fortalte deres Madmødre det, da de kom hiem neml. Jens Pedersens og Olle Laursens Koner samt gl. Peder Knabes Enke, hvad som var passeret og som de ey vidste meere blev de demitteret, de øvrige Piiger som tildels er mindre aaringer og tildels icke har været med i denne Examen, eragtedes icke til nogen oplysning viidere at lade forhøre; Men for Retten blev fremkaldet af tjeneste Karlene, Niels Jensen, Knud Hansen Christopher Laursen og Christian Olsen i Nederdraabye til at vidne og blev tagen i Eed at ville vidne deres Sandhed, dernæst Separeret og Niels Jensen først foretagen og tilspurt, om Olle Joensen eller andre paa hans Vegne sidste Sommer eller før har talt med Vidnet om at ægte eller paaatage sig at være Barne fader til den nu arresterede Karen Jørgens datters foster; svarede ingen

side 56

Hafde anmodet ham til det omspurte, men St:

Hans aften da sagde Anders Degns hustrue Mette Knuds Datter til Vidnet, nu vil det give sig Enten du eller min Søn Knud skal være Barne fader til det Barn Karen Jørgens datter er Besvangret med, og videre vidste hand icke til den omspurte Post eller andet til Oplysning i Sagen hvorfor hand blev demitteret, og igien fremstillet Knud Hansen som efter Actors Spørsmål til forrige Vidne, som for ham blev oplæst, svarede at hverken Olle Joensen eller andre havde talt til ham om det omspurte men hans egen Moder Mette Knuds Datter havde for at Fixere ham sagt at nu vilde det give sig om hand kunde hytte sig for at være Barne fader til Karen Jørgens Datters foster, efterdi hand imellem gik ind til Ole Joensens hvilke ord hands Moder sagde til ham ved St Hans dags tiiden sidst, men Videre vidste hand icke og derfor blev Demitteret og dernæst blev fremkaldet Christopher Laursen i Nederdraabye og paa Actors forbemelt Spørsmål svarede at ingen hafde anmodet eller talt til ham om det omspurte, viidere vidste hand icke til oplysning i den Sag og derfor blev Demitteret, og dernæst blev fremkaldet Christian Olsen i Nederdraabye og ligeleedes svarede paa 1ste Spørsmål at icke nogen hafde talt til ham om det omspurte og veed ey viidere og derfor blev

Side 57

Demitteret. Karen Jørgens Datters Moder Bodil Jacobs datter Christen Nielsens hustrue af Landerslef som i Retten var tilstæde blev af Actor tilspurt, hvorfor hun med Karen Jørgens datter blev eenig at hun skulde gaa bort da det Røgtedes at hun Karen Jørgens datter havde faaet et Barn og desformedelst bestilt det saaledes hos Olle Joensen at hun skulde gaa bort, svarede hun fulgte Karen Jørgens datter ned til Nederdraabye, den tiirsdag som forvalteren hafde spurt om hende i Tanke hun skulde blive i hendes tjeneste, men det var bestilt i forveyen at hun skulde til Kiøbenhavn og de nemlig Bodil Jacobs datter og Karen Jørgens datter kom først ind til Morten Stephensen og spurte om Olle Joensens Port var lugt, da hand sagde ney den var aaben de kunde gaa ind, og da de kom der ind til Olle Joensens sagde Olle Joensen og hustrue hun skulde gaa til Khaun til den Mand hvor det forhen var bestilt for hende at hun skulde været i fald hun havde kommet der ind førend hun hafde giort Barsel og videre blev hun ey tilspurt. Som dagen er forløben saa blev Sagen til viidere opsat til i dag 8te dage og Arresterterne henbragt i deres forrige arrest og saaledes beroer Sagen

Side 58

Under opsettelse til i Dag 8te Dage.

Torsdagen den 18.de October 1764
Sagen Contra Delinqventerne Ole Jonsen og

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

hustrue samt tjeneste Qvinden Karen Jørgens datter blev Esket i Retten af Actor i hosværelse af Defensor, og da i anledning af stevningen blev fremkaldet for Rættens til at vidne i denne Sag, Nederdraabye Gaardmænd Laurs Hansen, Jens Olsen, Jeppe Smed, Anders Andersen, Rasmus Pedersen, Ole Rasmussen, Ole Laursen, unge Peder Knabe, Hans Pedersen og Peder Simonsen samt Jens Ollesen tjeneste Karl hos den Sengeiggende Jens Pedersen, disse vidner er efter Stevningen indkaldet da man om Sagen ingen oplysning hafde uden alleene Mistanke og Almindelig Suspicion men nu da bedre oplysning og de paagiældendes Eegen bekiendelse er udkommen som man formoder at medføre Sandhed, saa ere de nutilddag indkaldet fordi de ere ommelte i stevningen, og om de kunde give nogen oplysning videre End i Sagen til dato er bekient, item om Defensor maatte finde fornøden dem noget at Quæstionere og da blev fremstillet 1 Laurs Hansen som, efter at Eedens forklaring, for dem samtlig, af Dommeren var oplæst, aflagde Eed efter Loven og da forklarede paa spørgsmaal, at i den tiid førend Karen Jørgens datter med hendes hosbonde og Madmoder blev

Side 59

Arresteret og deres omgang undersøgt og aabenbaret vidste hand ey viidere End et Røgte, og hvad der kunde ansees paa Karen Jørgens datter at hun kunde være Besvangret og folk Dømte om det maatte være med hendes Hosbonde Olle Joensen, ydermeere efterdi Olle Joensens hustrue selv skal have sagt i Barsel Stue at, naar Hun laa i Barsel Seng nemlig Olle Joensens hustrue saa lagde Manden sig paa Sengen hos Piigen og viidere vidste hand icke at forklare til Sagens oplysning, Defensor tilspurte Vidnet 1 af hvem han havde hørt den Discours som Ole Joensens hustrue skal Have ført i Barselgilde belagende Hendes Mand og Karen Jørgens datter, svarede: hand hafde hørt det af sin Eegen Hustrue Dorthe Anders datter, 2det om Olle Joensens Hustrue da altid har været saa eenfoldig at hun har aabenbaret for Enhver eller i Offentlig forsamling saadanne ting som ellers holdes hemmelige R Ney Olle Joensens hustrue har icke været holt for eenfoldig meere end andre af hendes stand men meener at det er skeet af Lystighed, veed ey heller at hun har sagt det til andre end hands Koene 3die Om der udi deslige qvindeforsamlinger pleyer at skienkes stærk drik R der trocteres med et st mad og een drik got øl, 4de om Vidnet har hørt eller ved noget ont Røgte om Karen Jørgensdatter foruden

Side 60

Dette som hand allereede har forklaret. Svarede Ney Paa Rættens Spørgsmaal svarede at der holdtes for at være 5 Miile imellem Nederdraabye og Khaun og 3 Miile imellem Herlef og Nederdraabye paa Kiøbenhavnns Veyen, Og som hand intet viidere vidste til Sagens oplysning saa blev hand fra Rættens Demitteret. Dernæst blev de øvrige og forhen naungivne Vidner fremkaldet og aflagde deres Eed efter Loven at ville sige deres Sandhed ligesom og Niels Svendsen og Laurs Rasmussen der imidlertiid havde indfunden sig herved Retten: og da forklarede de eenstemmig med 1st Vidne Laurs Hansen, undtagen den post hvad Ole Joensens hustrue havde sagt i Barsel stue det havde de icke hørt af deres hustruer eller andre, men Niels Svendsen alene forklarede at hand har hørt af sin Kone det samme som Lars Hansen har forklaret at have hørt af sin hustrue bemelte tale i Barsel Stue angaaende Paa Defensor og Rettens Spørgsmaal hvilket Vidnet Niels Svendsen alleene besvarede og var de andre Vidner u-bekient og med den ydermeere forklaring af samtlig Vidnerne at de icke veed eller har hørt

Side 61

Noget andet Røgte om Karen Jørgens datter, for uden det allereede forklarede, siden Hun kom til Olle Joensens i Nederdraabye at tiene som nu er 5 aar siden. Actor blev anlediget at Tilspørge disse Vidner hvad ont Røgte de da tilforn kand have Hørt om Hende førend Hun kom til Nederdraabye, de svarede Eengang forhen da Hun endnu var i Landerslef Hos Hendes stif fader og kiørte i Konge Reyse med een af Hof Betientene til færgen der blev hans Pude Hynede tilbage i Hendes Vogn med Hvad der var udi og det kiørte Hun Hiem med sig til Landerslef og beholte det ind til Karlen sente Bud efter det, og Berettede det var bleven tilbage hos den som kiørte for Ham og viidere vidste de icke om Karen Jørgens datter. Arrestantinden Karen Jørgens datter som for Retten var tilstæde anmeldte at denne Passage skeede paa efterfølgende Maade; Da hun kom til færgestædet med den Person af Kongens Suite som hun var befalet at kiøre med glemte samme Person sit Pude hynde i Vognen, og hun observerede det icke førend hun kom hiem til Landerslef, dagen derefter da hun var i Hov arbeyde meldte hun der for Lade-

Side 62

Fogeden her paa Slottet som lovede igien at anmelde det for forvalteren men om det skeede veed Hun icke, derefter fik Persohnen sit Pude Hynde igien; og som ingen videre vilde tilspørge Vidnerne blev de fra Retten Demitteret. Defensor declare-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

rede, at saavidt hand har kundet erfahre og skønne af det udtag, som Ham her fra Rætten har været meddelt over det hidindtil passerede udi denne Sag, er de Betydeligste tildragelser med Karen Jørgens datters Besvangrelse og Barne fødsel allerede oplyst ved Actors Examination, men som Olle Joensen og hustrue ved deres Bekiendelser og forklaringer i visse poster har villet ligesom tillegge Karen Jørgens datter skylden alleene for hvad som er skeet; Saa fandt defensor sig beføyet at begiære Karen Jørgensdatter fremstillet til nøyere Examination og Confrontation med de andres forklaringer for at prøve om der af maatte kunde udfindes eet eller andet Argument til forsvar eller undskyldning for Enten den eene eller den anden af de arresterede Personer, Efter at Karen Jørgensdatter var fremstillet for Retten og af Dommeren formanet at udsige Sandhed, som hun lovede, begiærede Defensor Hende tilspurt 1 efterdi Arestantinden paa Actors 2andet Spørsmål for Retten

Side 63

Den 27 Sept sidst har svart at hun havde fødselssmerter førend hun gik fra Olle Joensens Gaard, og Olle Joensens hustru paa actors 8 Qvæstion har svart, at hun spurte Karen Jørgens datter førend de kiørte hjemme fra, om Hun maatte hente Qvinder ind til Hende, saa spørges; hvorfor Karen Jørgens datter da ikke opsatte Reysen og tog imod Marie Mortens datters tilbud; eller om enten Olle Joensen eller hustrue overtalte hende til at skulde begive sig paa Reysen R Olle Joensens Hustrue kom til hende i Stegerset om morgenen i Lysningen, hvor Karen Jørgens datter sad og klagede sig af fødselssmerter som begynte hos hende om fredag Eftermiddag som hun Løverdagen derpaa fødte Barnet, og da tilbød Marie Mortens datter at hun vilde hendte Qvinder ind til hende, men Karen Jørgens datter svarede at hun undsaa sig derfor og meente at Piinen skulde drive over hvorpaa Ole Joensens Hustrue gik ind og talte med manden, og derefter kom hun ud til Karen Jørgens datter og sagde at hun fik at tage nogle klæder paa sig og stræbe at hun kunde gaae ind til Khaun, men da Karen Jørgens Datter forestilte hende at det var hende umuelig formedelst de omstændigheder hun befandt sig udi, og da svarede Marie Mortens Datter at Karen Jørgensdatter fik at saa hun kunde liste sig over færgestedet da hun og Manden

Side 64

Derefter vilde komme med Vognen for at age Hende ind til Byen, da hun efter den Samtale med Marie Mortensdatter, var bleven iklædt gik hun ind i Stuen til Ole Joensen og hustrue, hvor da Olle Joensen og Hustrue gaf hende een heel Crone til Jordemoderen.

og nogle flere Penge, som hun den gang deels af Piine deels af angst icke sandsede hvor mange der var og da sagde baade Ole Joensen og Hustrue at hun maatte endelig stræbe at hun kunde komme over færgen førend de kom bagefter hende med vognen thi Joe længere hun biede joe meere tog Piinen til. 2det Tilspurt om der ingen flere var tilstæde samedags morgen udi Olle Joensens Gaard, end Olle Joensen og Hustrue og hørte hvad der blev talt imellem dem om Reysen. R der var ingen uden Kiersten Knuds der var Syee Koene, og den morgen fik hendes Daure hos Ole Joensen, hun saae Karen Jørgensdatter laae i Sengen men hun hørte icke hvad der blev talt imellem Olle Joensen Hustrue og Karen Jørgens datter: 3die Hvem der passede paa Olle Joensens Huus og Hiem den dag de var borte med Karen Jørgens datter. R Hun har hørt Rasmus Stephensen var ved Huuset medens de var borte men hand var icke kommen dertil

Side 65

Da hun gik bort derfra, og om aftenen de kom hiem igien laa hand og Sov, men Karen Jørgens Datter vakte ham icke eller talte med ham og veed ey om Olle Joensen og hustrue talte med ham. 4de Da Ole Joensen og Hustrue kom til hende paa hiin siide færgestedet og hun da Efter Marie Mortens datters Bekiendelse paa Actors 15de Quæstion under forhør den 22 Sept: skal have sagt at hun var betagen med fødsels smerte om Karen Jørgens datter da frievillig og med Egne Legems kræfter stod op paa Vognen til dem, eller Olle Joensen og Hustrue overtalte hende dertil løftede eller hialp hende op paa Vognen. R at da Olle Joensen og Hustrue paa hiinsiide færgestedet kom med Vognen, sad hun paa Jorden græd og Jamrede sig, hvorover Ole Joensen sagde vil du saa til saa skal vi have Tak hvormed hun tænker hand meente, at de icke opnaade Kiøbenhavn med hende Hun talte da icke viidere til dem eller de til hende, men som hun vel vidste at de var kommen der i den Hensigt at føre hende til Kiøbenhavn saa krøb hun saa godt som hun kunde hentil Vognen, og Ole Joensens Hustrue rakte hende Haanden hvormed hun hialp Hende op paa Vognen. 5te Efterdi Ole Joensen da hand hafde faaet Karen Jørgens Datter op paa Vognen, kiørte saa Stærk hæsterne kunde trave ud efter hands Eegen saavel som hands Hustrues Bekiendelser, om

Side 66

Karen Jørgens datter da, som allerede var angreben af fødselssmerter, kunde taale at rultes og stødes af kiørselen eller hun derover klagede og bad Ole Joensen kiøre sagte. R at da hun paa Vognen klynkede og klagede sig hvilket Ole Joensen hørte, og som hun sluttede, Derfor kiørte noget sagte imellem men Ole Joensens hustrue bad ham kiøre til og da hand derpaa

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

svarede at Karen Jørgensdatter kunde ikke taale det, sagde Ole Joensens hustrue hun fik vel at taale det. 6te om Det er sant som Ole Joensen har sagt for Rættten den 27de Septemb, at hand underveys som hand kiørte med Karen Jørgens Datter har spurt hende om hand icke skulde vende om; med viidere hans forklarings Indhold, men at Karen Jørgens Datter skulde have sagt Hun meente Joe etc. R Ole Joensen spurte hende icke om hand skulde vende om, men da hun Jamrede sig sagde han at dersom hun vilde saa til at klage sig saa gik det aldrig vel men hun førte dem i een stor u-Leylighed om de kom saaledes ind til Khaun med hende, men der blev ham icke svaret ham noget derpaa, men hand blev ved at kiøre 7de Om Karen Jørgens datter

Side 67

Efter at hun var kommen paa Vognen og sad under fødsels smerter Efter hendes Eegen Bekiendelse den 27 Sept: saavel som i dag, havde de forstands kræfter at hun kunde giøre overlæg eller bruge Merksomhed, for Eksempel: om hun kiendte de Byer og stæder som hun underveys kiørte forbie eller igiennem hvilke forud var hende bekiendte, eller om hun kiente Laurs Helsing da hand mødte dem, underveys. R Hun kiente ingen af Byerne forhen og følgelig ey heller da, thi hun har icke været i Kiøbenhavn siden hun var et lidet Barn, forend efter at hun hafde født hendes foster, og Laurs Helsing agtede hun icke efter, thi hun var saa angreben af fødselssmerter at hun agtede hverken det eene eller det andet, men Olle Joensen sagde til hende der kommer Laurs Helsing os i møde, og vogte eder nu at hand icke merker eders Klagen og Jammer hvilket hand og bad hende hver gang de kiørte forbie Høstfolk eller andre underveys. 8de om Olle Joensen og hustrue, da Karen Jørgens Datter hafde født hendes foster, spurte hende eller Raadførte sig med hende eller indbyrdes imellem dem selv, hvor Barnet skulde henlægges og hvilken af dem alle 3de der foreslog at det skulde henlægges eller

Side 68

Begraves paa Marken i den forhen omtalte Tue mose? svarede: at der blev icke talt Viidere end Ole Joensens Hustrue, da hun som forhen er forklaret havde svøbt Barnet i eet Klæde, sagde her faaer Jeg at legge det hen og saae hen til Tue mosen, men Olle Joensen svarede at hun skulde lade Karen Jørgens datter selv legge det hen, men Olle Joensens hustrue svarede ham at Karen Jørgens datter kunde ingensteds komme og derpaa gik med Barnet fra Vognen og hen til mosen, om hun gravede det i Jorden veed Karen Jørgens datter icke men hun saa at hun lagde det paa Jor-

den i mosen, som var tør thi hun gik derud med Strømper og Skoe paa og Karen Jørgens datter saae hun stoed og pudsleder derved, men om hun skrabad Jord derpaa som hun berettede da hun kom tilbage til Vognen, det veed Karen Jørgens datter icke. 9 tilspurt om Karen Jørgens datter da hun som i dag er forklaret, merkede til fødsels smerterne om fredag Eftermiddag som hun derpaa om Løverdagen fødte, aabenbarede saadant for hendes madmoder eller mad fader, R Jae hun sagde det til Olle Joensens

Side 69

Hustrue, men hun blev ligesom stødt derover og svarede indtet derpaa og da Olle Joensens hustrue var kommen fra hov arbejdet her paa Marken og de skulde ud at arbejde ved høsten paa deres Eegen Mark spurte Olle Joensens hustrue Karen Jørgens datter, hvorledes det var med hende og om hun kunde gaa med i marken, hvortil Karen Jørgens datter svarede hun hafde smerte og Piine og kunde icke gaa med i Marken, hvorpaa Ole Joensens Kone taug stille og gik selv ud i Marken, og siden blev ey talt om den Sag førend om morgenen som forhen er forklaret, og ydermeere forklarede Karen Jørgens datter at da hun kiørte med Ole Joensen og Hustrue paa Veyen til Khaun, og var angreben af fødsels smerte, maatte hun støtte sig med hænderne ved hovestangen og Agestoelen, og Olle Joensens hustrue sad paa Sædet hos hende og holt hende om Ryggen og saaledes sad de indtil Karen Jørgens datter hafde født Barnet men førend hun fødte Barnet og ohngehr da de var kommen igiennem Ballerup Bye sagde hun til Marie Mortens datter at hun mærkede nok at det nu blev alvor at hun skulde føde, men Marie

Side 70

Mortens Datter svarede intet derpaa ey heller lod Manden holde stille. Men hand som Karen Jørgens datter icke troer kunde høre hvad hun sagde til hands hustrue, blev ved at kiøre indtil hun hafde født Barnet og Marie Mortens datter da advarede ham derom hvorpaa de vente omkring med Vognen og videre som forhen er forklaret, 10de da Karen Jørgens datter paa Actors 9de Quastion den 27 Sept: har forklaret at hun icke fant til fostrets Bevægelse udi 2 a 3 sidste dage hafde ofte merket saadan fosterets følgelig bevægelse R Ja det hafde hun adskillige gange mærket baade naar hun gik og naar hun laa; Dommeren tilspurte Karen Jørgens datter: først hvorlangt de kiørte tilbage fra det sted Barnet blev født og til den mose det blev henlagt ? R 3 a 400 skridt ungefehr eller 4de Parten af een fierding veys

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

2det om der strax blev seet til Barnet eller det blev liggende i Vognen til de kom til Mosen som de lagde det ? R der blev icke seet til det førend de kom til tit benevnte

Side 71

Mose. 3die Om Karen Jørgens datter har aabenbaret sin Besvangrelse eller Barnefødsel for nogen anden end

Ole Joensen og hans Kone enten før eller efter hun hafde født førend hun nu blev indhentet fra Khaun, og hvem hun har aabenbaret det for ? R Hun har aabenbaret det for hendes moder, ohngefehr 14 dage førend hun aabenbarede det for Ole Joensen og Hans Koene, efterat hendes moder ofte havde spurt hende derom, og beretter derhos at hun forhen hafde negtet det for hendes Moder, ydermeere forklarede at da hun hafde aabenbaret det som melt, formanede hendes Moder hende at hun skulde bie og Liide og gaae liige frem til værks ligesom andre der bliver besovet, men efter den tiid talte hun icke med hendes moder førend uhgfehr 3 uger efter at hun hafde født Barnet og hun var hiemme et pr dages tiid, da kunde hendes moder vel see paa hende at hun hafde føedt, men Karen Jørgens datter vilde icke bekiende for hende eller sige omgangen med Barnet endskiønt hun frittede hende derom 4de da hun nu sidst gik fra Ole Joensen til Khaun, om hun da begiærede af Ole Joensen og hustrue at maatte gaa bort,

Side 72

Eller De overtalte hende dertil for at skiule hvad som var passeret med hende og fosteret. R Hun gik bort efter Ole Joensen og Hustrues Begiæring. Som hun forhen har forklaret. 5te Om hun var fæstet at skulle tient Olle Joensen dette Aar efter Michels dag. R Ney hun skulde icke tiene der længere end til sidste Michels Dag. 6te Om hun hafde da fæstet sig bort til andre og til hvem R Ney hun hafde icke fæstet sig bort til nogen af den aarsag at hun var besvangret, og kunde icke viide hvorledes udfaldet vilde blive med hende og fosteret. Og da ingen denne gang vilde hende viidere tilspørge blev hun igien Demitteret Derpaa blev fremstillet i følge stevningen Efterskrevne Nederdraabys Gaardmænds hustruer, naunlig Dorthe Andersdatter, Berte Hansdatter, Sidse Hansdatter, Dorthe Pedersdatter Kiersten Sørens datter, Ingeborrig Larsdatter Ellen Biørnsdatter, Maren Pedersdatter, Anna Chatrine Larsdatter, Kiersten Pedersdatter, af huus konerne Anna Hansdatter, Kiersten Olle Knudsens Enke, Mette Knuds Datter, og Eeden af lov Bogen forelæst med formaning at vogte sig for Meeneed, derpaa blev først fremkaldet Anna Hansdatter, blev tagen i

Side 73

Eed efter Loven og vandt paa Spørsmal, at for lang tiid siden saavidt hun erindrer sig i fior Sommer, da var hun inde til Olle Joensens og spurte Olle Joensens hustrue, hvad de 3 Senge stod u-opreedte til, dertil Olle Joensens hustrue svarede at vor fader og vor Karen ligger i den eene Seng, koenen selv og det eene Barn i den 2den Seng og de andre Børn i den 3die Seng mens entten det var tjeneste Piigen eller Olle Joensens datter Karen, Olle Joensens hustrue meente; det ved vidnet icke, mens Olle Joensens hustrue fortalte Vidnet dette med een Lystig miine, uden Alvorlighed eller at tilkiendegive nogen fortrydelse derover, til 2det Spørsmal hun var icke bevidst eller hafde hørt at Karen Jørgens datter førend denne gang haver været berigtet for at have været besvangret. paa 3die Spørsmal hun hafde icke viden om at Olle Joensen eller andre paa hans vegne, skulde have anmodet nogen af de unge karle om at paatage sig skylden for at være Karen Jørgens datters Barne fader og som hun ey vidste videre til Sagens oplysning saa blev hun fra Retten Demitteret, derefter fremstod Kiersten Olle Knudsens Enke og efter af lagde Eed forklarede paa Spørsmal at

Side 74

Om Morgenen som hun siden har spurt var den Dag olle Joensens og hans Koene Reiste over færøgen da kom vidnet som var hyred, ind i Ole Joensens Stue for at spiise froekost og tale til hands dreng som skulle være hielp til vogten da saa hun at Karen Jørgens datter laa i Sengen, noget derefter da vidnet var ude paa sin vogt uhngfehr et par tiimer da kom bemelt Karen Jørgens datter paa marken og gik hende forbie, og vidnet hilsede hende god morgen, men hun veed icke om Karen Jørgens datter agtede det eller svarede hende og som hun ey vidste vider blev demitteret. dernæst fremstoed Mette Knuds datter og efter aflagede Eed, paa Spørsmal forklarede, at hun vel, dag der gik Røgte at Olle Joensens tjeneste Qvinde var svanger, hafde sagt til Niels Jensen og til hendes egen Søn Knud Hansen som er tjeneste karle i Nederdraabye hvem af disse 2de skulle være Barne fader til Karen Jørgens datters Barn; og det var af Spøg efterdi andre Fixerede hende dermed, saa vilde hun igien drive Spøg med dem, thi hun vidste ingen anden grund dertil icke heller vidste hun eller hafde hørt at Karen Jørgens datter førend denne gang skulle have været besvangret og som hun erklærede icke viidere til Sagens oplysning at viide, saa blev hun fra Retten Demitteret. Alle de øvrige benevnte

Side 75

Vidner blev derefter af actor og Defensor udi adskillige Poster Qvæstioneret, men som det be-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

fandtes: at de intet vidste til denne Sags oplysning undtagen det Røgte som paa den tiid Karen Jørgens datter fødte hendes foster, Roulere, at hun var af Ole Joensen Besvangred men for det øvrige ingen omstændelig forklaring kunde gjøre, ey heller vidste eller hafde hørt at Karen Jørgens datter førend denne gang har ladet sig besvangre, saa blev de fra Rættens Demitteret. Derefter begiærede Defensor at Karen Jørgens Datter Bekiendelse og forklaring for Retten i dag maatte forelæses de 2de Arestanter Olle Joensens og hustrue som her for Retten løse og uden baand vare fremstillede med spørgsmaal om de hver for sig hafde noget derimod at erindre, efter at Karen Jørgens datters bekiendelse for Rættens i dag, var Ole Joensen og hustrue forelæst tilstøed de hver for sig at samme var Sandhed saavidt denem var bekient, undtagen at hun icke som hun paa Defensors 9 Quastion, har forklaret, har sagt til Olle Joensens hustrue dagen førend hun fødte at hun fant til fødsels Smerter, Liigeledes benægter Ole Joensens hustrue at Karen Jørgens datter icke, da hun kiørte med hende paa Vognen havde sagt at det nu blev alvor med hendes fødsel, men derimod

Side 76

forklarede Ole Joensens hustrue at Karen Jørgens Datter eengang undervejs var stegen af Vognen for at kaste hendes Vand fra sig, og som hun blev siddendes noget længe sagde Marie Mortens datter at hun skulle komme og sidde paa Vognen igien, at de kunde naa til Khaun hvorpaa Karen Jørgens datter, kom og satte sig paa Vognen, da Marie Mortens datter sagde til hende, da hun siden hafde føedt Barnet, at det var nok det der havde piint hende da hun forhen var af Vognen hvilket Karen Jørgens datter nu og tilstøed med tillæg at hun icke var længer borte fra Vognen, da hun som forklaret var trengt af hendes mand, end at hun sad paa Jorden og holte sig ved hiulet, og støed strax paa Vognen igien, fremdehles negte Olle Joensen og hustrue at de icke hafde formaaet hende til at gaa bort til Khaun efter at hun hafde føedt Barnet og var kommen hjem men at hun gik godvillig derind, ydermeere benegte Ole Joensen hvad som Karen Jørgens datter i dag har sagt at hand icke spurte hende om hand skulde vende om, hvilket hand endnu erklærer at hand nogle gange har sagt til hende undervejs men tilstaar derhos at hun icke gav ham noget Svar derpaa, men Karen Jørgens

Side 76

Datter derimod blev ved hendes forrige bekiendelse og nægtede det som Olle Joensen nu foregav neml. at da hand fik hende paa Vognen paa

hiin Siide færgestedet, skulde hun have sagt hun hyttede sig nok til hun kom til Khaun; paa dommerens Spørsmaal svarede Olle Joensen og hustru at de har været gift paa 9de aar og har aulet 4 Børn i deres ægteskab; Defensor dernæst indstillede til Velædle Hr Slotts forvalter Eskildsen som actor, at det efter Sr Tranes formeening ville være fornøden at den under Sagen omrørte og sig selv som medviider udi Karen Jørgens datters Bortgang og ophold i Khaun, angivne Stephen Rasmussen, saavelsom den Koene ibidem hvor Karen Jørgensdatter nogle dage opholte sig og derfra blev afhentet, deres Vidnesbyrd og forklaring under Sagen blev indraged, for at faae ald den oplysning mueligt være kand og dersom actor meener det skulde være fornøden at melde saadant for hands Excell: hr Amtmanden til viidere foranstalning saaventede Defensor, actor saadant ville paa tage sig og derom give Trane nærmere Efterretning enten een anden Defensor skal Committeres i Kiøbenhavn til at overvære Examinationen, eller Trane

Side 78

Skal give sine skriftlige Qvæstioner og hvorlænge Actor finder for godt i den henseende Sagen at udsette. Actor Enklerede at hand allerede hafde indhentet angaaende Stephen Rasmussen hvad Division og Compagnie hand staaer under ved Søe Etaten og var i Meening for vidtløftigheds skyld at kunde forekomme, at kunde formaa bemelte Stephen Rasmussen og formodentlig den gl. Kone til at komme her til Rættens, naar dem bliver tilseet Befordring herhid og Retour tilbage men kunde det icke skee paa den maade saa nødes mand at gribe til det som absolut maa skee neml: at Examinere dem i Khaun og til den ende begieres Sagen udsatt til i Dag 8te dage; og som tiiden nu er forløben og det er sildig ud paa Aftenen saa blev Sagen udsatt til i dag 8te dage og Delinquenterne henbragte i deres forrige Arrest.

Torsdagen den 25 Octob: 1764

Sagen Contra Arrestanterne Ole Joensen og hustrue Marie Mortens datter samt tiendste Qvinden Karen Jørgensdatter blev Esket i Rette af Actor i hosværelse af Defensor Og da

Side 79

Berettede Actor at ihvorhvel hand hafde haft Bud med vogn i Kiøbenhavn i meening at have kundet hidbragt til Tinget til i dag, den forrige tingsdag Mentionerede Stephen Rasmussen og den gl. Koene, som Karen Jørgens datter blev funden hos i Kiøbenhavn saa kunde dog bemelte Stephen Rasmussen icke afkomme førend til næste Ting formedelst hand staaer som Matros ved Holmen i Arbeyde og ellers ved hans

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

foresatte Chef var lovet permission til den tiid og som mand saaledes maa afvarte. Defensor som var

mødt paa de arresteredes Vegne begjærede at Arrestantinden Marie Mortens datter maatte fremstilles for Retten for at svare til nogle faa Spørsmaal som defensor agtede at fremsette. Marie Mortens datter blev derpaa fremstillet for Retten uden Baand og fengsel, og Defensor derpaa begjærede dommeren vilde tilspørge hende

1 Om hun, førend Karen Jørgens datter aabenbaarede for hende at hun fant sig frugtsommelig med Marie

Mortens datters mand Olle Joensen, har merket eller vidst at bemelte Olle Joensen og Karen Jørgens datter har brugt utugtlig omgang med hverandre R Ungefær 3 uger for: sidstafvigte Juul da Marie Mortens datter hafde været hos Væveren at lade vinde garn, og hun da dette var forrettet kom hjem ved aftens tiid merkede hun at hendes mand Olle

Joensen og hendes tjeneste Piige Karen Jørgens datter var samlede udi loen hvilket Marie Mortens datter fant

Mistænkeligt og endskiønt de foregav at deres forretning havde været at vande Qvæget saa dog beholt Marie Mortens datter en slags mistanke om nogen

Side 80

U-sømmelig Gierning, siden baade Marie Mortens datter saavel som manden og Piigen forhen hafde Vandet Qvæget alleene og det behøvede icke at de skulle være toe derom, hvorover hun skiendede paa Ka-

ren Jørgens datter og gav hendes mistanke og fortrydelse derover tilkiende, men Karen Jørgensdatter forsvarede sig og sagde hun var ingen Skiøge og der-

paa løb bort fra Olle Joensens huus og gaard, og hiem til hendes moder i Landerslef hvor hun var i

4 dage og da Karen Jørgens datter saaledes var bortgaaet skiente Olle Joensen paa sin hustru og truede at ville slaae hende om hun talte ofter derom, og da Marie Mortens datter siden beklagede sig for hendes fader Morten Stephensen sagde hand til hende hun skulde icke have saadanne

Tanker, ydermeere forklarede Marie Mortens datter, at i de dage Karen Jørgens datter som ovenmelte saaledes var borte fra hendes tjeneste skal Ole Joensen efter hans sigende have mødt Ka-

ren Jørgens datter imellem Jægerspriis og Nederdraabye, Og da skal hand have vildet formaa hende til at følge hiem med ham, og gaa i hendes tjeneste hvilket hun skal have nægtet hvorover Ole Joensen da hand kom hiem var vred skielte paa sin hustru og sagde at hun fik aldrig saa-

dan een Piige meere. 4de dage derefter kom Karen Jørgens datter af sig selv og gik i tjeneste og da Marie Mortens datter spurte hende ad hvor hun hafde været i den tiid svarede hun at hun havde været hos hendes moder, saa og havde hun været paa Jægerspriis for at ville have anklaget Marie Mortens datter hos Slots forvalteren for Beskyldning

Side 81

Men sagde at hun icke fant Slots forvalteren hiemme saa lod hun klage maalet beroe og nu var kommen for at ville gaa i hendes tjeneste igien hvorpaa Marie Mortens datter og antog hende siden Olle Joensen icke var hiemme den dag, hvormed Olle Joensen og var fornøyet da hand kom hiem og fra den tiid af og indtil Karen Jørgens datter som forhen forklaret er, aabenbarede hendes frugtsommelighed, merkede Marie Mortens datter icke nogen mistænkelig omgang imellem hendes mand og Karen Jørgens datter undtagen at Karen Jørgens datter undertiiden ligesom ville insinuere sig hos Olle Joensen ved at give ham æbler og deslige frugt, som hand var meget for. 2det om Ole Joensen i den tiid hand har været i Ægteskab med Marie Mortens datter har levet med hende som een kierlig Ægtemand bør, eller hand har beegned hende med haarhed, hug og Slag, R:

undertiden har Ole Joensen været noget haard imod hende, og iblant andre gange hendede det sig at hand kom hiem een aften i sidste Juul og maa-ske havde faaet noget at drikke, hvor hand da bebreydede Marie Mortens datter at hun hafde sagt Karen Jørgens datter, som paa den tiid laa syg, maatte være frugtsommelig og hans vrede gik saa vidt at hand tog sin pidsk og slog Marie Mortens datter med baade paa Kroppen og i hovedet, saa hun deraf fik et blaadt Øye hvilken omgang Karen Jørgens datter, som laa i Sengen i stuen, saae og hørte men taledede icke noget og Marie Mortens datter lovede da hendes mand at hun icke skulde

Side 82

Tale om den Sag meere. 3die Om der var noget foder lagt i den vogn hvorpaa Karen Jørgens datter fødte sit foster og om der laa foeder i Vogn under Karen Jørgens datters Sæde og under eller omkring hendes fødder den gang hun fødte forsteret. R Ja: der var lagt eendeel Byg foeder i Vognen langs hen under Karen Jørgens datters Sæde og omkring hendes føder saa det gik høyt op i Vognen. 4de Om Marie Mortens datter icke befinder sig frugtsommelig ved hendes Mand Olle Joensen og hvorlangt hen efter hendes Regning er borte efter hendes frugtsommelighed. R Jae og efter hendes Regning er hun 22 uger borte i hendes frugtsommelighed og som ingen vilde tilspørge arrestantinden videre blev hun igien henbragt i hendes Arrest. Dommeren eragtede fornøden at de Persohner som har paagreeben og indfante Karen Jørgens datter bliver indkaldet og af-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

hørte angaaende paagribelsen og viidre om noget deraf kand blive til oplysning ligeleedes vil det og være fornøden at Karen Jørgens datters Søster Maren Jørgens datter, som efter beretning tiener i Khaun, hendes forklaring bliver indhentet, om hvad som kand tiene til oplysning i Sagen hvilket dommeren nu vil erindre Parterne om, at Sagen icke siden derover skal blive opholdt til bekostning paa Delinquenterne, derefter udsettes Sagen efter parternes Begjøring til den 2 November

Side 83

Siden den rette tingdag er Allehelgensdag og Land hellig.

Torsdagen den 1st Novemb. 1764
Indfalt Alle helgensdag som var Landhellig og da blev ey Ting holden men næste dagen derefter som var fredagen den 2 Nov: 1764 blev Retten holden

Sagen Contra Arrestanterne Ole Joensen hustrue Marie Mortens datter og tjeneste Qvinden Karen Jørgens datter blev Esket i Rette af Actor i hosværelse af Defensor; og da fremstillet for Retten arrestanten Olle Joensen som imellem den 30te og 31te om natten hafde funden leylighed ved hielp, at tvinge toske laasen i stykker som for bolten var foreslagen om hans been i Arrest

huuset, Toske laasen slagen og broeken som hængte uden for arrest døren og Echaperet, men i dag morges den 2den Novemb attroperet i fæste bonden Lars Rasmussens huus i Nederd: og nu hertilstæde for Retten som anmeldte, og herefter viider skal blive forklaret og Qvæstioneret, mens for det første begjærede Defensor at Marie Mortens datters bekiendelse og udsigende her for Retten i dag 8te dage sidst afvigte, maatte arrestanten forelæses og hannem tilspørges hvorvidt hand samme bejaer eller benegter

Olle Joensen benegtede hans hustrues udsigende for saavidt hun hafde sagt hand slog hende med en pidsk men kand icke negte at

Side 84

Hand Joe vel eengang da hand hafde noget i hovedet hafde givet hende et Ørefiigen og hand erindrede icke just at det var for Karen Jørgens datters skyld eller af anden aarsag hand slog bemte hans hustrue

Erindrer ey heller om hun fik et blaate øye deraf eller icke, Defensor derefter begjærede at dommeren vilde til spørge arrestanten om hans forhen giorte bekiendelser den 12te, 22 og 27de Septemb sidst, er saaledes den rette og reene Sandhed og om han trøster sig til samme med Eed at bekræfte; thi endskiønt Trane vel veed at saadan hans Eed icke af denne Rætt kand imodtages, saa dog formodede hand at den allernaadigste høyeste Rætt, naar Sagen for allerhøjest samme fremkommer maatte tage

sligt under allernaadigste Reflection, men derhos bad Defensor, at dommeren ville betyde arrestanten hvor meget han forstørrer sine Forseeelse ved at indeholde Sandhedsbekiendelse og ved at aflegge en falsk Eed i fald Eed skulle blive tilladt og in Specie at dommeren vilde tilspørge Arrestanten: om hand under saadan Eed tør bekræfte at Barnet var dødfød:-
Olle Joensen tilbød ved Eed at ville bekræfte hans forhen aflagde bekiendelser, som og den post især at Karen Jørgens datters foster saavidt Olle Joensen er vitterlig nemlig efter hans hustrues sigende var død føedt og berettede at hans hustrue efter Karen Jørgens datters sigende sagde til ham, førend de kiørte hiemme dra den 11 Augusti; at Barnet var

Side 85

Dødt i Karen Jørgens datters Liv. Dommeren tilspurte arrestanten Ole Joensen hvor Karen Jørgensdatter hafde sit Sædvanlige natte Leye i den tiid hun tiende Deponenten og hustrue R hun hafde sin Seng og natte Leye i stuen. 2det af hvad aarsag hun laa paa loftet den Søndag efter at de havde været borte med hende og hun hafde føedt Barnet R det vidste hand icke thi hand havde icke fult hende derop eller seet hun gik derop thi hand var icke hiemme den Søndag og som inngang deliquenten denne gang viidere ville tilspørge blev hand fra Retten demittere. Og efter defensors begjæring fremkaldet Karen Jørgensdatter for hvem Marie Mortens datters forklaring i dag 8te dage her for retten blev oplæst og hende tilspurt hvorvidt hun samme tilstaar eller benægter. Karen Jørgensdatter tilstoed at Marie Mortensdatters forklaring i dag 8te dage var sandt saavidt Karen Jørgens datter var bekiendt, undtagen at Karen Jørgens datter icke veed om Olle Joensen slog hans hustrue den aften i sidstafvigte Juul som Marie Mortens datter har forklaret, men Karen Jørgens datter som laa Syg i een Seng i Stuen hørte nok at der var trette imellem Ole Joensen og hans hustrue og hørte Olle Joensen slog i Bordet men erindrede icke hvad der samme tiid blev talt veed ey heller om Marie Mortens datter paa den tiid havde et blaate øye thi Karen Jørgens datter laa syg nogen dage men det kommer hende for som hun hørte Marie Mortens datters talte om hun havde eet blaate øye, Karen Jørgens datter kand

Side 86

Ey heller siige at Ole Joensen i den tiid, Karen Jørgens datter har tient der, har slaget hans hustrue eller beegnet hende ilde, og at hun skulde have givet Olle Joensen æbler eller frugt skeede icke oftere med ham end med børnene og andre i Huuset at Karen jørgens datter naar hun gav fra sig baade til Børnene og til hvem som vilde spise deraf paa Defensors Spørsmål til Olle Joensen i dag, svarede Karen Jørgens datter at hun var villig om det maatte blive tilladt at aflegge hendes Eed paa de ad hende giordte bekiend-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

delsers og forklarings sandhed, og i sær at Barnet hun fødte saavidt hun kunde mærke var død føedt, Paa dommerens til Olle Joensen i dag fremsatte Spørsmaal svarede Karen Jørgens datter neml: til 1st Quæstion hun hafde sin Seng og natteleye i stuen til 2den Quæstion hun laa der af den aarsag at folkene icke skulle faa at vide hvorledes det var tilgaaet med hendes besvangrelse og Barnefødsel som nu er bekiendt, for det 3die tilspurte dommeren Karen Jørgens datter om Marie Mortens datter da hun tog barnet fra Karen Jørgens datter op af Vognen brugte nogen middel for at probere om barnet og virkelig var dødt, R Ney Marie Mortens datter svøbte Barnet strax ind og bar det hen i moesen som forhen forklaret, for det 4de om Karen Jørgens datter har haft omgang med andre end med Ole Joensen og veed med Sandhed at hand er hendes barne fader og ingen

Side 87

Anden R hun har icke haft Løstagtig omgang med nogen anden end Olle Joensen og altsaa veed hun med Sandhed at hand er hendes Barne fader; derefter begiærede Defensor Marie Mortensdatter fremkaldet og til hende giort samme Spørsmaal, som til Ole Joensen og Karen Jørgens datters besvaring i dag er fremsatte, hvor paa Marie Mortens datter erklærede at hun med een god Samvittigheds Eed tør bekræfte hendes bekiendelse og forklaringer, som i alt, saa og i sær den post at Karen Jørgens datters foster da hun fik det i hænder, saa vidt hun kunde skiønne var dødt og ingen Livstegn at see derpaa; paa dommerens til Karen Jørgens datter 3de fremsatte Spørsmaal i dag, svarede Marie Mortens datter at Karen Jørgens datter hafde sin Seng og natteleye i stuen, og det var efter Karen Jørgens datters egen begiæring at hun kom paa loftet at ligge, med tillæg at hun hc Marie Mortens datter brugte ingen Middel for at bringe Barnet til live, hvilket hun siger sig icke at vide eller forstaa, men svøbte det strax ind og bar det hen som Karen Jørgensdatter har forklaret derefter blev Marie Mortensdatter og Karen Jørgens datter henbragt i deres forrige Arrest, mens Olle Joensen igien fremkaldet og af Actor tilspurt angaaende hans udbrud af arresten Natten imellem den 30te og 31te Octob. 1 hvor længe forhen og af hvem var besluttet at hand skulle procticeres ud af arresten og undviige R de Nederdraabyer var ved Krabbedams Skoven at Rygge huus og derefter kom Olle Joensens broder

Side 88

Anders Joensen til Ole Joensen ved Arresthuus Døren og sagde til ham at Lars Rasmussen af Nederdraabye havde talt til ham om at de vilde see at faa Olle Joensen ud af Arresten, hvortil Ole Joensen svarede og spurte hvorledes det kunde skee

da Anders Joensen berettede ham at naar Lars Rasmussen fik een til hielp, og hvorom Anders Joensen vilde tale til Niels Jensen, meente Lars Rasmussen at de nok kunde faa ham ud, og da gjorde de aftale, Ole Joensen og Broderen Anders Joensen at de skulle have et hugge Jern, een Økse og een Jern stang, med dem naar de kom, saa formeentes dermed at de kunde brække Laasen, men tiid blev ey aftalt naar det skulde gaae an men natten derpaa kom Lars Rasmussen til Arrest døren og spurte Ole Joensen hvad vagt der var i nat, hvortil hand svarede at saavidt hand kunde høre var det 2 fra Tørsleff men hand hafde icke seet dem, derpaa hentede Lars Rasmussen Niels Jensen som var i nærværelsen og de kom begge til Arrest døren og Breckede Laasen i stk for døren dog forhen bragte de Olle Joensen ind igiennem hullet paa døren, at hugge Jern og een liden økse hvormed hand slog laasen i stk som var for boltene om hans Been saa hand var løs, og derefter fultes de ad op igiennem Slottet og ud igiennem Ladegaarden og imidlertiid var vagten i den 2den Arrestkielder hvor konen sad saa de fornam dem icke thi de listede dem strax op af kieldereren

Side 89

Saasart de havde faaet arrest døren aaben ud af Ladegaards Porten over steengierdet ind i Krabbedams marken over broen over for Krabbedam og ind over draabye Mark indtil Draabye da Niels Jensen forlod dem og Ole Joensen fultes med Lars Rasmussen ind i hans gaard hvor Ole Joensen blev anvist i Laden i noget høe og foering og der laa hand fra den tiid og indtil i Natt imod dag, da de kom og søgte efter ham da hand krøb op paa stenget ind paa et lidet loft hvor de fant og greb ham, vider paa Spørsmaal svaredes det var imod dag da hand var kommen ud af arresten og til Draabye og hand hafde ingen Penge uden 2 a 3 S hos sig og ingen klæder paa thi hans kiortel blev liggende i Arrest kieldereren og af dend mangel kunde hand ey komme videre dend nat men Niels jensen da hand gik fra dem gik ind til Broderen Anders Joensen, vakte ham op af sin Seng og berettede ham hvorvidt som ovenmelt de hafde bragte det, da Anders Joensen kom til dem og talte med dem og gjorde aftale at Pengene skulde hand faa næste dag efter af broderen Anders Joensen og nogle af hans klæder og I aftes liste ud paa aftenen kom Lars Rasmussen ind til ham i hørladende og anbud ham Penge 14ten eller halv fiorrende Rigsdaler som hand hafde faaet hos Anders Joensen men Olle Joensen vilde icke tage imod dem men svarede de kunde icke nytte ham noget naar der icke var fleere, da Lars Rasmussen beholt Pengene og gik bort, og sagde hand

Side 90

Vilde søge at faa nogen fleere Penge og Si-

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

den fornãm hand icke til Lars Rasmussen førend Gaarden var omsatt med vagt, hand meener at enten Lars Rasmussen eller Anders Joensen hafde Pengene endnu som ham, som forbemelt blev anbuden og om de havde derforuden faaet nogen Croner det veed Olle Joensen ey noget af, hvormange Penge hans hustrue som sidst kom i Arrest, af deres, hafde leveret til broderen Anders Joensen kunde hand icke egentlig viide, men det var efter hans begiæring hun maatte levere dem til Broderen Anders Joensen eller til Koenens fader Morten Stephensen og hun havde ladet ham viide at Pengene var leveret til Anders Joensen, Atter af Actor tilspurt hvad betaling Niels Jensen og Lars Rasmussen var lovet for at bringe Olle Joensen ud af Arresten og hvem samme skulle udbetales ? svarede at hands broder Anders Joensen hafde lovet dem begge 10 rd efter hans beretning til Ole Joensen; Og som ey videre blev ham Quæstioneret blev hand Demitteret og henbragt i Arrest. Hvorefter Sagen efter actors begiæring blev udsat til næste tingdag.

Torsdagen den 8de Nov: 1764

Sagen Contra Arestanterne Ole Joensen og hustrue samt Karen Jørgens datter blev paa Raabt, hvorpaa Actor i Sagen gav tilkiende at der var endnu et Vidne som Defensor eragtede at lade afhøre og formedelst samme var

Side 91

Uden for dette Forum sig nu opholdende, begiærede denne Sag udsatt til i Dag 8te dage efter begge Parters forlangende, hvilken begiærte udsættelse Rættens bevildgegede.

Torsdagen den 15 Novemb 1764

Den Sag Contra Arrestanterne Ole Joensen og hustrue Marie Mortens datter samt tjeneste Qvinde Karen Jørgensdatter blev Esket i Rette af Actor i hosværelse af Defensor, og da blev af Actor Produceret Extract af Holmens Combinerede, Rets Justitz Protovol passeret Løverdagen den 3die Novemb i 1764 ved aflagde vidner og forklaringer af Matros Stephen Rasmussen og Ingeborg Kirstine Johansdatter af Kiøbenhavn som begiærtes læst og i Acten tilførte; samme Lyder saaledes!

Extract

Af den Combinerede Retts Justitz Protocol Løverdagen den 3die Novemb 1764 blev dette Vidne forhør foretaget efter S: T: hc. Schoutbyenacht Flensborgs henvisning til Retten paa Slotts og Amtsforvalter ved Jægerspriis Slot og Amt Lauritz Eskildsens Requisition om at faa eendeel vidner indkaldte forretten og endelig Afhørte til oplysning i een Sag som ved Jægerspriis Bircke ting er anlagt imod een Piige naunl:

Side 93 (ingen side 92!)

Karen Jørgens datter een gift Mand naunl: Ole Joensen og hans hustru Marie Mortens datter, alle af Jægerspris Amt, angaaende at be-

melte Karen Jørgensdatter skal med hendes hosbonde Olle Joensen have aulet et Barn hvilket hun saavel som bemelte Ole Joensen og hans hustrue Alle 3 skal have været eenige om strax efter fødselen at henlegge paa Vild Mk bemelte Requisition lyder saaledes!

Høyædle og Velbaarne

Hr Schoutbynacht!

Deres Velbaarenhed ville høygunstigst lade sig foredrage følgende neml: ved Jægerspris Birketing er Anlagt Sag imod een Piige naunl: Karen Jørgens datter, een gift Mand Olle Joensen og hans hustrue Marie Mortensdatter alle tree fra Jægerspris Amt. Piigen haver føedt et Barn ved hendes hosbonde bemelte Olle Joensen hvilket Barn hun hc: Piigen tilligemed Olle Joensen og hans hustru haver været eenige om at nedlegge strax efter fødselen paa vild Mark ved Herlev Bye imellem Jægerspris og Khaun.

Da det nu efter det allerede førte i Sagen erfares at en Matros naunlig Stephen Rasmussen af 3die Division 1st Compagnie samt hans hustrue og een anden Matros kone naunlig Ingeborg Johansdatter

Side 94

boende i Guldhuusgaden Stokhuuslengden No 5 byens huuse hos en mand naunlig Johan Kløve, skal viide nogen oplysning i denne Sag saa er det Jeg herved underdanigst vil have udbedet mig den Faveur af deres Velbaarenhed at bemelte Matros og tvende Koener maatte indkaldes for den Combinerede Rætt at aflegge deres Eedelige forklaring i ermelte Sag, i Ervartning af høygunstig assistance for den ære at forbl:

høyædle og Velbaarne

Hr: Schoutbynacht Flensborgs

underdanigste tiener

Jægerspris

Lauritz Eskildsen

den 26de Oct: 1764 forvalter ved Jægerspris Slott og Amt

Henviises til den Kongelige Combinerede Rætt med erindring at det 4 dage forhen førend Sagen vorder foretagen vorde Vindhandler Eller tilkiendegivet: Kiøbenhafn den 27de Ovt. 1764

C: P: Flensborg

Produceret udi den Combinerede Rætt den 3die Novemb: 1764.

Hvor da paa Reqvirenten, som anbefalet Actor i Sagen, hans vegne mødte hans Søn Sr. Hans Henrich Eskildsen ligeledes mødte ogsaa som ordineret Defensor for Delinquenterne hr Birckedommer Trane i hvilkes overværelse for Retten som Vidner bleve fremstillet, 1 Matros af 3die Division 1st Compagnie No 51

Side 95

Stephen Rasmussen og andet, Matros af 4de Division 7de Compagnie Johannes Parleys

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

hustrue Ingeborg Kirstine Johans datter /det 3die indkaldte vidne angaves at være syg og at hun desformedelst ey kunde møde/ og efter Lovens maade i Eed tage samt derefter Separation afhørte, da Sr. Eschildsen begierte 1st Vidne Matros Stephen Rasmussen under hans aflagde Eed tilspurt 1 Qv: om vidnet kiender een mand af Jægerspris Gods naunlig Ole Joensen som forhen har boet paa een Gaard i Nederdraabye R Ja hand kiender ham, 2den Qvæst: Om Vidnet ved at samme mand har besvangret sin tjeneste Qvinde Karen Jørgensdatter og hvoraf sligt er Vidnet bekient R Ja Vidnet veed det deraf, at hand sidstleden Sommer noget for St. Handdags tiiden var udi at besøge sin fader der paa godset som laa syg, hvorda Olle Joensens hustru som er Vidnets Sødskende Barn, kom hen til ham og kalte ham ud samt fortalte ham da at hendes mand havde besvangret sin tjeneste Pige, 3die Qvæstion, om Vidnet har givet Olle Joensen eller hans hustrue noget Raad i det tilfælde og hvori samme bestod R Vidnet har icke givet nogen af dem nogen Raad men da hand, som forhen forklaret er, ved St Hans dags tiider var derude og Olle Joensens hustrue hafde sagt ham at hendes mand havde besvangret hendes tjeneste Pige gik Vidnet derefter ind til Olle Joensen hvor

Side 96

De alle talede med hverandre og Olle Joensens hustru siger, det de havde overlagt med hiinander at de vilde see at faae Piigen ind til Khaun paa det frie Jordemoder huus Vidnet svarede dertil at saadant nok kunde skee, og bad dem at de vilde sende Piigen herind een 4 a 5 ugerstiid førend hun skulde giøre Barsel, sagde dem ogsaa at hvis de ville have barnet opfostret paa Silkehuusets bekostning, da kostede det dem 20 Rd, Noget derefter nemlig i høstens tiid var Vidnet atter paa Jægerspriis, for at besøge sin fader, og da hand var færdig at reyse her ind igien, gik hand ind til Olle Joensen, som hand ogsaa fant hiemme, og saae den omforklarede Piige i Stuen den hand dog ey kunde skionne lavede til Barsel, Vidnet kaldede da Ole Joensen ud i et kammer, og spurgte ham om det var den Piige Vidnet hafde seet, som de forhen hafde talet om, og hvorleedes det dermed blev, hvortil Olle Joensen svarede, at der ey var noget om at hun var svanger men at hun hafde narret og fixeret dem alle sammen; Vidnet Replicerede hertil at det var saameget destobedre, og reyste derpaa strax til Kiøbenhafn igien, 4de Qvæstion om Pigen Karen Jørgens datter omtrent for 8te ugers tiid siden

Side 97

Har været i vidnets huus og hvorlænge hun da opholdt sig R omtrent een 8te dages tiid efter at Vidnet sidste gang hafde været ude paa

Jægerspris kom den omspurgte Karen Jørgens datter herind, een fredags eftermiddag, og siiger til Vidnet, at hun havde faaet sin Løn, hvor hun før hafde tient, og var kommen herind for at faae tjeneste i Kiøbenhafn, samt ville have blevet i Vidnets huus indtil hun kunde faae Plads Men som Vidnet ey ville have hende hos sig, blev hun alene hos ham fra om fredags aften, da hun kom herind, og til Søndags aften, da hun tog fra Vidnet, og hen til det andet i dag indstevnede Vidne hc: Ingeborg Kirstine Johansdatter, og siden den Tiid bekymrede Vidnet sig icke om hvor hun blev af eller opholt sig; 5te Quæstio, Om Karen Jørgens datter icke har været nærværende ved nogen af disse Samtaler imellem Vidnet og Olle Joensen samt hans hustrue, R Ney, 6te Quæstion: Om Karen Jørgensdatter da hun kom ind til Vidnet her i Byen, udlod sig med at have født et barn, og hvorledes med hendes Barnefødsel var tilgaaedt? R Ney hun lod sig ey mærke med det ringeste desangaaende for Vidnet; 7Quæst: Om

Side 98

Vidnets hustrue veed noget af denne Sag R: Ney icke det vidnet er bekient, 8 Quæst. Hvad vidnet er bekient om hvormange Penge Karen Jørgensdatter hafde med sig da hun kom herind til Kiøbenhafn til Vidnet, R Ney Vidnet veed icke om hun hafde Penge med sig eller ey; Sr: Eschildsen havde ey noget viidere at tilspørge Vidnet men Defensor hr BirckeDommer Trane begierede som under sin aflagde Eed tilspurt 1te Quæstion: Om Olle Joensen samtykt at Karen Jørgensdatter skulle indsendes til det frie Jordemoder huus, som blev omtalt da Vidnet var hos ham i Nederdraabye, og udlod sig med at hand ville betale 20 Rd for Barnet, som forhen er forklaret? R Ney den gang samtykte Olle Joensen ey deri, men da hand siden eengang var herinde hos Vidnet, sagde hand at hand ville sende hende herind, og sende 20 Rd med hende, 2Quæst: I hvad andledning Vidnet skrev et Brev af 18 Septemb sidstleden til hr Slotsforvalter Eschildsen og andgaf at Karen Jørgensdatter havde været udi hans huus, og lovede at ville give viidere Andviisning paa hvor hun var at finde. R Omtrent en 5 a 6 dage efter at Karen Jørgensdatter var kommen

Side 99

herind til Vidnet kom der een Karl ved naun Olle herind fra Jægerspris til Vidnet, og hilsede ham fra sin fader samt fortalte ham iblant andet at der gik er Røgte paa Jægerspris det Karen Jørgensdatter var bleven Besvangret af Olle Joensen, og hafde giort Barsel i dølgmaal, samt var reyst Derfra, men hand vidste ey om saadant var sant,

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

hvorpaa Vidnet strax lod sin hustrue reyse derud, deels for at hente sin gamle fader herind, og deels for at underrette sig om det var Sandhed som forbemte Olle hafde fortalt Vidnet, og da hans hustrue kom tilbage derfra, og fortalte Vidnet at det forholdt sig saaledes som forbrmt Olle hafde fortalt, samt at Ole Joensen var arresteret, skreev Vidnet det omfortalte Brev til Slotsforvalteren, saasom hand holdt fore det var hans Pligt at give den Oplysning i denne Sag, som hand vidste, 3Qust Om det er Vidnet bekiendt at det var overlagt imellem Ole Joensen og hans hustrue saavelsom vidnets fader, at vidnets fader Rasmus Stephensen skulle have ført forbemt Karen Jørgensdatter herind til Kiøben-

Side 100

hafn for at giøre Barsel, og om Vidnet veed af hvad aarsag saadant ey gik for sig ? R Ney deraf veed vidnet icke det ringeste 4de Qstio. Om vidnet i Andledning af den Samtale hand, som forhen er forklaret, hafde haft med Olle Joensen og hustrue, betragtende Karen Jørgensdatters Besvangrelse, havde giort nogen Andstalt for bemt Karen Jørgensdatter her i Byen, at hun der kunde føde hendes foster, naar hun blev indsent, som var aftalt R Ney Vidnet hafde aldeeles ingen Andstalt giort, Siden Ole Joensen som omvundet er, hafde sagt ham at der ey var noget om, at Karen Jørgensdatter var Svanger, 5 Quæst. hvem der andviiste Karen Jørgensdatter Logement hos Ingeborg Kirstine Johansdatter, da hun kom af Vidnets huus? R Da Vidnet var Brudt med Karen Jørgensdatter, og ey ville have hende hos sig, spurgte Vidnets hustrue den Piige som da tiente ham, og er en Søster til den omspurgte Ingeborg Kirstine Johansdatter, om hun icke hos forbemt hendes Søster kunde skafte hende Logement, hvorpaa Vidnets Tieneste Piige gik hen og gjorde aftale med sin Søster derom. 6Qv: Om Vidnet veed, eller har hørt noget uskickeligt om Karen Jørgensdatter, foruden denne

Side 101

Hendes Besvangrelse og Barnefødsel ? R Ney Vidnet har ey hørt noget andet ondt om hende, og kiender hende ey videre end for saavidt hand hafde seet hende hos Olle Joensen, samt de faae Dage, hun var i hans huus; Som ingen havde noget videre at tilspørge Vidnet blev hand fra Retten Demitteret, og igien fremstillede andet Vidne hc: Ingeborg Kirstine Johansdatter, som Sr: Eschildsen under hendes aflagde Eed begierede tilspurgt 1st Quæst. Om Karen Jørgensdatter som har tient hos Olle Joensen i Nederdraabye paa Jægerspris gods, har været i hendes Huus for een 8 ugers tiid siden, og hvad hun der hafde foretaget sig? R hun kom til Vidnet først i Septemb maaned, og hafde accorderet

at være hos hende til Michaelis faredag nest efter, da hun hafde sagt sig, at ville søge Tieneste, Men hun var ey længere hos Vidnet end 12 dage, og i den tiid saae Vidnet ey at hun foretog sig andet, end at hun sad og bant paa een Strømpe, 2det Qst: Ved hvad andledning Karen Jørgensdatter er kommen i hendes huus, om Vidnet har haft nogen Bekientskab til hende, eller hun af andre er bleven vidnet Recommen-

Side 102

Deret ? R Vidnets Søster, som da tiente hos første Vidne, kom til Vidnet og spurgte hende om hun ville tage imod Karen Jørgensdatter og Logere hende til Michelsdag for 4 S, og som Vidnet er fattig og trængte til denne hielp til hendes huusleye, tog hun ogsaa imod hende, 3 Qst. Om Karen Jørgensdatter haver tilstaaed for Vidnet at have været Besvangret, hvem hendes Barnefader haver været, og hvorledes med hendes Barnefødsel er tilgaaed ? R hun sagde til Vidnet at hun hafde giort Barsel ved hendes forrige Hosbond, samt at hun var kommen for tiilig, og at Barnet var dødfødt, men sagde hende icke hvad omstændigheder der var forefaldet ved hendes Barnefødsel, og derom haver Vidnet icke heller spurgt, 4 Qsti. hvor meget vidnet fik for de 12 dage, som Karen Jørgensdatter var hos hende ? R Omtrent 14 Skl: og dem laante Vidnet af hende, til at kiøbe noget fore 5t Quæst. Af hvad Aarsag Karen Jørgensdatter icke forblev længere i hendes huus ? R hun blev afhentet fra Vidnet til Jægerspris, 6 Quæst. Om Vidnet veed hvormange Penge Karen Jørgensdatter har haft hos sig, da hun var i Vidnets

Side 103

Huus ? R Vidnet saae ey fleere Penge hos hende end 3 Banco Seddler a 1 Rdl Sr: Eschildsen hafde ey videre at tilspørge vidnet, men Defensor Birckedommer Sr. Trane begierede hende tilspurgt 1. Quæst: om hun i den tiid, da Karen Jørgensdatter opholdt sig i hendes huus, haver mærket at hun var af et Letfærdig Gemytt, eller hun viiste sig ærbar og skickelig ? R Ney i den tiid hun var hos Vidnet mærkede hun intet Letfærdigt hos hende, men Hun viiste sig overalt ærbar og skickelig, 2den Quæst. Om der i samme tiid var een eller fleere af Jægerspris Godsets Bønder hos hende i Vidnets huus og talte med hende ? R Ney der var ingen Bønder og talte med hende i den tiid hun var hos Vidnet, og Karen Jørgensdatter var endog bange for at nogen Bunde skulle faae hende at see, - Som Ingen havde noget viidere at tilspørge Vidnet blev hun Dimitteret; Sr. Eschildsen frafalt det 3die til i dag indkalte Vidne, Saasom hun var Siug, og hendes Mand haver

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

forklaret, at hun ey vidste noget til oplysning i Sagen, hvorefter Hand begierede

Side 104

Dette Vidne forhør Sluttet, hvilket saavel hand som Defensor Birckedommer Sr. Trane begierede sig beskreven meddelt, som bevilget blev Actum ut Supra Rigtig Extracht
testerer Koren

Dernæst blev fremstillet for Retten Hans Jensens Enke Maren Jørgensdatter, som er Søster til den arresterede Karen Jørgensdatter, var i Landerslef da hun blev stevnet, men nu til at vidne indkaldet fra Kiøbenhavn, for hende saavel som og for Anders Christensen af Skoven som og er mentionered i stevningen og nu tilstæde ved Rætten, Begiæredes Eeden og dens forklaring ~~Forklaring~~ forelæst, og derefter saavidt dommeren eragter at bør skee tagen i Eed om at vidne deres Sandhed efterdi Maren Jørgens datter som melt, Er en Søster af arrestantinden Karen Jørgens datter efter at Eedens forklaring af Lov bogen var oplæst aflagde Maren Jørgens datter sin Eed med opragte fingre efter Loven at ville sige sin Sandhed og derpaa af Actor tilspurt 1 Om hun kunde nægte Joe at have talt med gammel Anders Larsens hustrue af Landerslef sidst afvigte Sommer og iblant andet sagte til hende at hendes hc: Vidnets

Side 105

Søster Karen Jørgens datter, da i Nederdraabye, var besvangret eller besovet af Olle Joensen i Nederdraabye og vidste sig ey dag længere end til imod Korn høsten eller hvorledes Samtalen derom var, R og vante at gammel Anders Larsens Hustrue i Landerslef talte til Vidnet da hun var hos manden Peder Povelsen i Landerslef som Vidnet da tiente, at hielpe denne ved Koern høsten, og spurte om Vidnet vidste hvordan det var med Søsteren Karen Jørgens datter thi folk talte om at hun skulde være Svanger med hendes hosbunde Ole Joensen, da Vidnet svarede, hun kunde synes det var saaledes thi Vidnet ansaa hende meere end Sædvanlig tyk og efter hendes meening som folk hafde sagt skulde hendes tiid være ude nu sidst i høst men Vidnet hafde spurt Søsteren Karen Jørgens datter ungefehr een 3 uger førend denne Samtale med Anders Larsens hustrue om det var sandt som ordet gik at hun barede til Barsel og da negtede hun det for hende, og siden talte hun hende icke førend den tiid Røgted gik at hun hafde født Barnet da gik Vidnet ned

Side 106

Til Nederdraabye til Olle Joensens for at ville tale med Søsteren Karen Jørgens

datter om Søndagen da Røgtet var at hun næste dagen tilforn hafde været bortkiørt da talte Vidnet med Ole Joensens hustrue og spurte efter Søsteren men Olle Joensens hustrue sagde at hun var gaaet til dalbye for at kiøbe sig et par træskoe da gik Vidnet tilbage hiem igien uden at tale eller see Søsteren, udlod sig icke heller for Ole Joensens hustrue, men tænkte ved sig selv det kunde være som Røgtet gik indtil anden dagen da vidnet saa Søsteren paa Jægerspris hov mark i arbejde med at binde Rug og haure og da sluttede hun at det forhen gaaende Røgte icke var sant, mens hun talte icke med hende saasom høst arbejdet icke tillod hende at sinke sig dermed og siden fant hun icke leylighed at tale med hende førend hun var bleven sadt fast. 2det Tilspurt om Vidnet var bevidst at hendes Søster Karen Jørgens datter forhen førend denne gang har ladet sig besvangre og født barn enten i dølgemaal eller aabenbare, R det har

Side 107

Vidnet icke hørt eller er bevidst. Defensor begiærede Vidnet tilspurt 1 Om hun ved at der var gjort aftale af Ole Joenson og hustrue med een mand i Khaun, at Vidnets Søster Karen Jørgens datter skulde indsendes til Kiøbenhafn, for at gjøre Barsel udi eet frie Jordemoder huus; R Ney det vidste vidnet icke. 2det Om Vidnet da veed, at det var besluttet Rasmus Stephensen i Nederdraabye skulde have kiørt Karen Jørgens datter ind til Kiøbenhafn, R Ney det har hun icke hørt. 3die Om vidnet har hørt af hvad Aarsag hendes Søster Karen Jørgensdatter var gaaet ind til Kiøbenhafn efter at hun hafde gjort Barsel Svarede Ney det vidste hun icke. 4de da vidnet som forhen er forklaret ungefehr 3 uger førend hun hafde den omvundene Samtale med gl. Anders Larsens Kone af Landerslef talte med hendes Søster Karen Jørgensdatter om vidnet icke kunde see nogen tegn paa hende til frugtsommelighed? svarede Joe at hun saa Tyckere ud end hun plejede og saa ud til at være frugtsommelig, hvilket da Karen Jørgens datter negtede. 5te Om Karen Jørgens datter da vidnet talte med hende paa Jægerspris i hendes arrest har fortalt vidnet

Side 108

Hvordan tilgik med hendes Barns fødsel R hun berettede at hun icke selv nemlig Karen Jørgens datter vidste hvorledes det gik til med hendes Barne fødsel thi hun sagde at hun da var saa angreben af Smerte og Piine at hun icke sandsede enten det eene eller det andet, og da Maren Jørgensdatter fristede hende om, enten Barnet var levendes

Afskrift retsdokumenter Jægerspris Birketing

fød eller icke svarede Karen Jørgensdatter at saavidt hun kunde mærke var det dødfødt. 6te Om Karen Jørgensdatter hafde talt om at hun efter hendes Regning kom for tiidlig med dette foster, svarede Ney det talte hun icke om. Defensor ville icke videre tilspørge Vidnet thi blev hun fra Retten Demitteret, dernæst blev fremstillet Anders Christensen af Skoven som forklarede at hand icke vidste videre i denne Sag end at hand den 7de eller 8td Sept: sidste Sommer, da Olle Joensen i forhør den 6te næst tilforn havde forklaret at hands hustrue og Piige hafde været i Strøe bye hos hustruen Marie Mortens datters Søster som boede der og angivet at skulle været Syg da kiørte hand Anders Christensen for forvalter Eskildsen til Strøe, og da saa og hørte hand at forvalteren lod kalde bemelte

Side 109

Marie Mortens datters Søster Anne Chastine som der boe, til sig i Præstegaarden og spurte hende om hund hafde været syg og om Ole Joensen og hustrue hafde været hos hende for nyelig og bragt hende Smør eller andet til levnets middel hvortil hun svarede Ney hun hafde icke været syg ey heller hafde Ole Joensen og hustrue eller Piige været hos hende i dette Sommer; hendes Søster hafde lovet hende Smør, mens hun hafde indtet faaet, og viider vidste hand icke og saa blev fra Retten Demitteret. Actor begiærte beskreven hvad i Sagen til dato passeret er som Tingsvidne, og hoved Sagen udsat til i dag 14ten dage for da om muligt at Deducere Sagen til doms, Retten Bevilgede det begierte beskreven og hermed Sagen udsat til i dag 14 dage. –

At saaledes for Rætten inden Jægerspris Birketing er passeret udi denne Sag bevidner med os Efterskrevne Stockemænd neml: Lars Jensen og Hans Olsen af Overdraabye Jackob Larsen af Tørslef, Peder Christensen, Lars Jensen og Hans Pedersen af Skoven, Jens Larsen og Rasmus Stephensen af Nederdraabye, Det vii ydermeere med vore hænders underskrift og hostryckte forseglings bekræfte Actum Jægerspris Birketing ut Supra Underskrevet Steffen Bang og Henrick Christian Eller

Fremlagt udi Sædlandsfar Landstings Ret
d 9 Janv. 1765
test S. Sølling